

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Tantsuselts Tarapita koondab oma ridadesse kõiki rahvatantuhuvilisi inimesi – nii noori kui vanu. FOTO: Kristel Kitsing

Tantsuking täidab tarapitalaste südameid 35 aastat

Tantsuselts Tarapita, kes on varasemalt tegutsenud erinevate nimede all, sai 35aastaseks. 11. novembril olid külalised palutud Väike-Maarja seltsimajja, et tähistada, suhelda, tantsida, osaleda õnneloosis ning suu heast ja paremast magusaks teha.

KRISTEL KITSING TOIMETAJA

Tantsud tahavad tantsimist ja tantsija tahab tantsida. Miks rahvatants aga tarapitalasi võlub ja millised tantsud on nende jaoks tähendusrikkad, seda nende käest uudistasingi.

Triin Kivipõld

Liitusin Tarapitaga 2018. a sügisel. Mulle meeldib väga tantsida ja üldse liikuda. Rahvatants on minu jaoks väga rahvuslik, ilus ja südamelähedane. Uhke on olla rahvatantsija. Rahvatants on ka väga hea ajutrenn. Meil Tarapitas on muidugi kõige vahvam ja rõõmsam seltskond ning see motiveerib.

Rahvatantsu iseloomustavad minu jaoks rahvariided ja pikad traditsioonid. Lemmikuteks tantsudeks on „Tuljak“, „Soovide valss“, „Kaerajaan“ ja „Laulumäng“.

Kati Kümnik

Liitusime abikaasa Taneliga 2012. aastal. Võib öelda, et seltskond oli see, kes meid tantsima tõmbas.

Rahvatantsu juures võluvad mind põnevad tantsud ja ülev tunne, mis iga esinemisega kaasas käib. Rahvatantsijad on oma moodsa seltskond oma naljade, lõõpimise, aga ka tõsisel töö ja vajadusel alati abiks olemisega.

Rahvatantsu iseloomustab ühtehoidmine, traditsioonid, kogukonnatunnetus, ühine hingamine. Kõige tähendusrikkamad tants on „Tuljak“.

Mairi Beilmann

Minu teekond Tarapitas algas

2010, tantsupartner Janek alustas selle aasta septembris.

Rahvatants on üks kultuuri osa meie maal ja tore on kohtuda inimestega, kes igapäevaselt tegelevad elu eri valdkondadega. Mind motiveerib rahvatants kui tants ise, selles on palju rikkalikku loovust, energiat, sotsiaalsust ja elurikkust.

Üks meeldivamaid tantse on „Tule tantsime“.

Heili Tammus

Olen Tarapitas alates 2014. aastast. Olla rahvatantsija on ilus ja eriline tunne. Esinemistel ja näiteks Virumaa tantsupeol olen tundnud hingevärinat, vahel klompigi kurgus, näiteks „Maa tuleb täita lastega“ ühistantsu ajal, mil paljud tantsijad elavad ja hingavad samas rütmis ning moodustub kandev sünergia.

Eesti rahvatants jutustab alati mingi loo ning rahvariide triibuline seelik ühendab meid omavahel ja esiemadega.

Tähendusrikkaimaks tantsuks on ikka „Tuljak“.

Kristo Pool

Liitusime Kadriga tänava septembrist üleskutse peale.

Minu jaoks tähendab eesti rahvatants ühtehoidmise tunnet.

Kõige tähendusrikkam tants on siiani olnud „Kohtumine koduõuel“.

Aule Rebane

Liitusin rühmaga 2008. a sügisel. Rahvatantsu võlu seisneb minu jaoks koostegemises, tantsude õppimises, esinemistes ja ühisüritustes.

Eesti rahvatantsu iseloomus-

tavad traditsioonid ja järjepidevus. Iga tantsuga moodustuvad põrandale joonised ning mustrid, suurtel pidudel tulevad need eriti ilmekalt esile.

Kõige tähendusrikkam tants minu jaoks „Usalda“.

Eliis Mätas

Kooliajal sai rahvatantsu tantsitud 12 aastat. Liitusin sel hooajal taas õp Egne tantsurühmaga, kuid seekord juba B-sega tantsurühma koosseisus.

Rahvatants on minu jaoks võimalus argipäevamõtted seljast jätta ning lihtsalt nautida muusikat, liikumist ja mõnusat seltskonda.

Eesti rahvatants on väga rikkalik mitmekesine rõivastuse ja nii-öelda stiilide poolest.

Kõige tähendusrikkamaks tantsuks pean „Soovide valssi“.

Kristiine Kond

Tarapitas olen alles esimest korda. Rahvatants võlub mind eelkõige rahvatantsu enda ja ka rahvariide ilust. Suureks motivatsiooniks lisaks suurepärasele sotsiaalsele väljundile on ka trenn.

Eesti rahvatantsu iseloomustavad minu arvates meie traditsioonidel põhinevad kaunid tantsud ja rahvariided. Seni tantsitud tantsudest on kõige tähendusrikkam „Oige ja vasemba“.

Mairo Kivipõld

Olen tantsinud rohkem kui kümme aastat, neist Tarapitas viis aastat. Mind võlub rahvatantsu juures see, et kui rühmaga liituda, hakkad kohe kõigiga läbi saama ja pikapeale tunded,

nagu oleksid teise pere endale leidnud.

Eesti rahvatantsu iseloomustab minu arvates üksteisest hoolimine ja ühtehoidmine.

Minu jaoks on kõige tähendusrikkamad tantsud „Tuljak“ ja „Soovide valss“.

Meeli Veia

Mina ei tantsi rühmas algselt peale. Alustasin tantsimist seltsimaja B-segarühmast. Mingil hetkel tekkis seltsimaja rühmas loomuline paus. Õp Aino kutsus mind 1996. või 97. aastal vilistasrühma tantsima Ilmar Aasumetsaga, tantsisime koos kaheksa aastat.

Mulle meeldib väga tantsida ja tundub, et mul tuleb see päris hästi välja ka. Oluline on liikumine, seltskond ja kui saad veel tunda seda tantsupeo viimase etenduse elevust, siis paneb see proovides käima.

Rahvatants on triibuseelik ja mehe villane kuub. See on nauding, koos olemine, koos hingamine.

Lemmikuteks tantsudeks on „Ruhnu süit“, Arvo Pärdi muusikale seatud „Usalda“ ja uuemast repertuaarist „Soo“.

Kaja Laar

Tarapitas olen mina tantsinud korra 2016. a või 2017. a hooaja alguses, vahepeal jäi tants pooleli ja uuesti liitusin möödunud sügisel.

Rahvatantsul on alati mingi ulakas ja elurõõmus hõng. Aga kui sa osaled laulu- ja tantsupeol, siis see tunne, mida sa seal koged, see ühes rütmis hingamine, sa lihtsalt tahad seda uuesti

kogeda. Trennis aga keskendud nüüd ja praegu, et kogu läheda kambaga koos toimida ja argimuredest vabaneda.

Olen vaimustuses hetkel lastega tantsudest. Ehk „Oige ja vasemba“, „Sillad koduvärvase“ on visuaalselt hästi vahvad, „Kreisi reilender“ ja loomulikult „Kaerajaan“.

Ants Rouhijainen

Tarapita segarühmas olen tantsinud alates 2015. aastast.

Kõige rohkem motiveerib ikka onu Aivar, kes hoiab alati tuju üleval ja õpetaja, kes ei siikuta kõrvast. Aga loomulikult ka ülejäänud seltskond ja ühised kooskäimised.

Minu arvates iseloomustavad eesti rahvatantsu tantsijad: rõõmsad, aktiivsed, kokkuhoidvad ja ilusad.

Kõige tähendusrikkam tants on ikka „Tuljak“.

Tantsupaaride nimekiri

Triin Kivipõld ja Jalmar Kolberg
Kati Kümnik ja Tanel Kümnik
Mairi Beilmann ja Janek Loorits
Heili Tammus ja Edgar Tammus
Kristo Pool ja Kadri Saul
Aule Rebane ja Aivar Liivalaid
Eliis Mätas ja Mati Mäe
Kristiine Kond ja Tarmo Kivipõld
Mairo Kivipõld ja Anna-Liisa Nurm
Meeli Veia ja Bruno Vaher
Kaja Laar ja Heikki Laar
Ants Rouhijainen ja Pille Rouhijainen
Juhendaja Egne Liivalaid

Lumetõrjest
Väike-Maarja vallas

4

Kalmistumeister Heili
Talpsepp: aastaajad
loovad surnuaias
erinevaid pilte

5

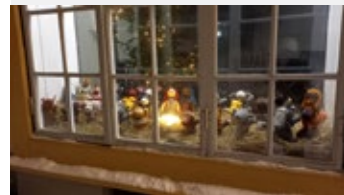
Maarjamaja
hoolekodu loob
Väike-Maarjasse
40 uut töökohta

6

Õpilased loovutasid
loomaaia asukatele
üle poole tonni
sügisande

9

Kotli Maja häälestub
jõululainele

11

Rattaäss Kalle Kriit:
ekraaniaja arvelt üks
tund liikumisele

12

Väike-Maarja
spordikalendrisse
lisandus uus
sündmus

13

Loe internetis
www.v-maarja.ee

Vallavanema kuu

Oled Sa oma perega hoidmas mardi- või kadrilau-päeva traditsioone ning käid pahupidi palituga tuttavatel külas? Lauluviis „laske sisse mardisandid, marti, marti ...“ on ju kõigile tuttav ning õiges annuses laul ja tants on tänases kirgi täis ühiskonnas tore vaheldus. Lisaks meie enda traditsioonidele, on meie sügisesse jõudnud ka kõrvtsalaternate püha. Halloween'i jooksvad kostümeeritud „kollid“ küsivad tavaliselt ukse taga „komm või pomm?“.

Ähvarduskirjad

Kas just halloween'ist põhjustatuna, kuid pommiähvardustest kubisevaid kirju said oktoobrikuus enamused Eesti omavalitsused ja nende allasutused, sh ka Väike-Maarja valla haridus- ja kultuuriasutused. Venekeelset teksti sisaldav e-kirjana saabunud ähvardustekst saabus öösi. Selles anti käskivalt teada, et kogu hoonest tuleb inimesed evakueerida, läbirääkimisi ei peeta ning peidetud lõhkeseadeldis teeb igal juhul kõvasti haiget.

Arutasime meie allasutuste tublide juhtidega kiiresti telefoni teel koos võimalikke riske. Meie juhid pead ei kaotanud ning allasutustes tavapärase tegevus jätkus. Selleks hetkeks ei olnud neist ka keegi tuvastanud ühtegi kahtlast eset või märke sissemurdmisest hoonetesse.

Politsei- ja piirivalveametis esindajad võtsid e-kirju küllalt tõsiselt ning töötati kiiresti välja ka soovitusel käitumishuhtena. Minuni kahjuks ei ole info jõudnud, kas korralvalvuritel õnnestus tuvastada kirja saatnud isik või ka isiku asukohariik.

Väljakutsed hariduses

10. novembril toimus üleeestiline õpetajate ühe tunni kestev hoiatusstreik. Ka koduvalla enamusest haridusasutustest saime kolm päeva varem teatiseid hoiatusstreikide kohta. Hoiatusstreigiga ei ühinenud Rakke lasteaia töötajad. Rakke lasteaia direktor Elve Kulliga rääkides sain teada, et tema töötajad toetavad streiki, kuid ta pidas ülimalt oluliseks, et haridusvaldkonda tuleb vaadata tervikuna ning olulised on nii üldhariduskoolide töötajad kui ka lasteaedades õpetajad ning abiõpetajad. Käesoleva aasta täiskohaga töötava üldhariduskooli õpetajate alampalgamäär Eestis on 1749 eurot. Juhul kui kohalik omavalitsus soovib saada keskmiselt toetust lasteaiaõpetajate töötasude maksmiseks, peab ta kinnitama, et tema lasteaiaõpetajate alampalgamäär on vähemalt 90% üldhariduses töötavate õpetajate omast. Võrreldes 2022. aastaga on 2023. aastal Eestis õpetajate alampalgamäär tõusnud 23,9%.

Streigi korraldamisel valitakse asutuses streigijuht. Kutsusime kõik koduvalla streigijuhid vallavalitsusse kohtumisele, kuna streiki korraldatakse ju tööandja tingimuste vastu ning on ju koolipidajaks/tööandjaks vald. Viiest kutsustust osalesid erinevatel põhjustel ainult kahe allasutuse streigijuhid: Siret Stoltzen ja Mariella Liivak. Arutelu oli igati tööne ja sisuline ning andis võimaluse ühiselt arutada hoiatusstreigi eesmärkide ja võimalike lahenduste üle. Omavalitsusele kui tööandjale etteheited puudusid. Haridusministri andmetel oli Väike-Maarja vallas 2023. a juulis õpetajate keskmine palk 2093 eurot, mis moodustab

Kiltsi mõisakooli ja Väike-Maarja lasteaia streigijuhid kohtumas vallavalitsuse esindajatega hoiatusstreigi eesmärkide ja mõjude teemal. FOTO: Kristel Kitsing

u 115% Eesti keskmisest palgast ja u 140% Lääne-Viru keskmisest palgast. Streigijuhtide etteheited olid vabariigi valitsuse esindajatele, nii haridusministri kui ka peaministri. Streigijuhite pani eriti nõrdima ministrite suhtumine, et kehtivas koalitsioonileppes kirjeldatud lubadusi lihtsalt ei täideta.

Üle-eestiline töötüli

2024. a riigieelarve eelnõus on keskmiselt poolt planeeritud õpetajate palga alammäär 1,77% tõus, millele lisandub veel nn diferentseerimiskomponendi vahendite kasv 17%-lt 20%-le. HTMi poolt koosatud arvutused (õpetajate miinimumarv kooliti) näitavad, et sellisel juhul peaks keskmine palk

õpetajal olema u 2136 eurot. See aga ei rahuldanud õpetajaid esindavat Eesti haridustöötajate liitu (EHL). Kuna läbirääkimised ei viinud osapooli (EHL ja HTM) kompromissini, pöörduti riikliku lepitaja poole. HTM on tööandjaks ainult riigikoolidele. Ka Eesti linnade ja valdade liit leidis (oleme selle liikmed), et nendel ei ole oma liikmete (kohalike omavalitsuste) volitust töötülikis paisunud vaidluste lahendamiseks. Sellest tulenevalt kaasati ka kohalikud omavalitsused kui munitsipaalikoolide pidajad, lisaks ka erakoolide esindajad, töötüliga seotud läbirääkimistesse. Väike-Maarja vallavolikogu liikmed leidsid üksmeelselt, et on mõistlik läbirääkimistesse panustada, kuna

on oluline leida ka meie omavalitsusele sobiv lahendus, et suudaksime ära hoida õpetajate pikema kestvusega streike.

Hoiatusstreigiga samal päeval toimuski Tartus osapoolte kohtumine. Lääne-Virumaa omavalitsustest olid esindatud Rakvere vald ja Väike-Maarja vald ning üldse kokku ainult viie omavalitsuse esindajad (Eestis kokku 79 KOVi). Kohtumise järgselt on minul kahetised mõtted. Täna nõuab õpetajaid esindav liit, et alampalgamäär peaks tõusma vähemalt 8%. See saaks nende arvates ka veidi väiksem olla, kui lepitakse kokku järgnevate aastate tõusu protsendid. Haridusminister ütles, et temal ei ole volitusi pikemaikade kokkuleppeid teha ning jääb het-

kel seniste eelarves kajastatud summade juurde. Omavalitsuse esindajana sain öelda, et meie omavalitsuse jaoks on oluline, et keskmiselt KOVidele laekuv nn diferentseerimisfondi kasv oleks vähemalt 20%-ni ja tuleb võimaldada ka koolipidajatele suuremat vabadust palga kehtestamiseks nende õpetajatele, kes ei vasta õpetaja kutsestandardile. Riiklik lepitaja kuulas osapoolde ära ning teeb oma ettepaneku võimalikuks kompromisskõrvalduseks. Seejärel selgub, kas sõlmitakse kompromissleping või kirjutatakse alla hoopis erimeelsuste protokoll. Koosmeelt kõigile!

INDREK KESKÜLA
VALLAVANEM

Aidake andmeid korras hoides iseennast

Riik on teinud inimestele ametiasutustega suhtlemise lihtsaks. E-teenuseid tuleb aina juurde, asjaajamine on üha kiirem ja paindlikum. Suhtlemise võimalikkuseks ja kiiruse tagamiseks on äärmiselt oluline õigete kontaktandmete olemasolu rahvastikuregistris.

ENEL PUNGAS
SISEMINISTEERIUMI
RAHVASTIKU TOIMINGUTE
OSAKONNA JUHATAJA

Rahvastikuregistri andmeid kasutab kogu ühiskond: inimesed, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ja eraettevõtted. Seetõttu on eriti oluline andmete õigsus rahvastikuregistris, sealhulgas ajakohaste ja tegelikkusele vastavate kontaktide olemasolu, seda nii virtuaal- (e-posti aadressid ja telefonid) kui ka füüsilises maailmas (elukohaandmed).

Mis siis on rahvastikuregistris olevat kontaktidel viga? Näiteks antakse riigiga suheldes oma töökontaktid, aga veidi aja pärast vahetatakse töökohta. Või tehakse andmeid sisestades kirjaviga – olen ka ise hajameelselt esitanud @gmail.ee lõpuga aadressi. Loomulikult on rahvastikuregistris automaatsed kontrollid, mis võivad tüüpilised vead küll kinni püüda, kuid kõiki eksimusi ei suuda me ette näha.

Laps saab täiskasvanuks

Eriti suur on probleem, kui kontakt ei peegelda õige inimese andmeid. Näiteks lastele dokumente võttes, annavad vanemad oma kontaktid. Lapse täiskasvanuks saades need aga automaatselt ei muutu ja täiskasvanud „lapse“ ehk isegi tundlik info liigub vanematele.

Siit üleskutse juba valimisõiguslike, so üle 16aastaste laste vanematele, et vaataksite üle, mis andmed on teie lapse rahvastikuregistri kontaktideks. Selles vanuses noor võiks ju saada talle saadetavat infot isiklikule, mitte vanemate meilile.

Kontaktandmete kvaliteeti mõjutavad loomulikult muudatused teenusepakujate juures. Hiljutine online.ee müük ja ametliku e-posti aadressi eesnimi.perekonnanimi@eesti.ee sulgemine toob kaasa olukorra, et osadel seni korrektsed meiliaadressid omanud inimestel pole enam ühtegi kehtivat kontakti. Aeg-ajalt tasub, aga nüüdsete muudatuste valguses lausa kohe peab, rahvastikuregister.ee portaalis oma andmed üle vaatama.

Kannatab vale kontaktiga inimene ise

Miks üldse on vaja rahvastikuregistrisse kontaktandmeid koguda? Meiliaadresside ja telefoninumbrite ebakorrektsus on kõige suuremaks probleemiks inimesele endale. Kuna andmeid kasutab kogu riik, jäävad need, kelle andmed pole korras, ilma näiteks proaktiivsetest teenustest ehk hüvedest, mis inimene ei avalda ise soovi millegi saamiseks, vaid riik teab, et ta peab seda saama ja alustab ise kontaktivõtmist.

Andmete puudulikkuse korral ei saada kätte olulisi teavitusi.

Kolides tuleb seadusekuulekal kodanikul kiiresti uuest kodust riigile teada anda. FOTO: freepik.com

si. Näiteks jääb tänavale pargitud auto ootamatult teetöödele ette. Kui kontaktid on rahvastikuregistris korras, helistatakse ja palutakse auto asukohta vahetada. Kui mitte, võib juhtuda, et peate oma auto lunastama tasulise parklast.

Või midagi sootuks ohtlikku – näiteks toimub mõni õnnetus või katastroof ja selle lähistel elavaid inimesi on vaja sellel seoses teavitada. Me oleme saanud käima küll asukohapõhise SMS-teavituse süsteemi, kuid teavitust vajavad ka need, kelle elukoht on õnnetuspai-
ga mõjualas, aga parasjagu seal

piirkonnas ei viibi.

Väga oluline on justnimelt dokumendi omanikele, et nendeni jõuaks teated näiteks juhiloa, ID-kaardi või tervisetõendi aegumisest. Ka sõeluuringute kutse kohalejõudmine on igaühele oluline. Kui võlanõuet või trahviotsust ei saada kätte, võib kontaktidandmete puudumine olla lausa rahaliselt kahjulik.

Ebakorrektsed e-posti aadressid probleemid tunnetame siseministeriumis valimiste korraldamisel elektroonilisi teabelehti saates. 2021. aastal valimistel ei jõudnud inimesteni tuhandeid teabelehti just mei-

liaadresside ebaõigsuse tõttu. Võimalus saada kompaktno info valimiste aja, koha, kandidaatide jne kohta, peab jõudma iga valijani.

Andmed korda kerge vaevaga

Andmete kontrollimine ja vajadusel uuendamine rahvastikuregistris on imelihtne, vaja on internetiühendusega arvutit või nutiseadet ning autentimist aadressil rahvastikuregister.ee. Kui ei ole võimalust internetis või digipädevust, on võimalik oma andmeid ajakohastada ka kohalikus omavalitsuses kohapeal.

Soovitame soojalt kõigil, aga eriti neil, kes hiljaegu meiliaadressi või elukohta vahetanud, vaadata rahvastikuregistris üle oma andmed ning need ajakohastada. Ja kui te olete e-rahvastikuregistris oma andmeid kontrollimas, vaadake palun üle ka muud andmed – näiteks emakeel ja rahvus. Ja tehke seda ka oma laste või eestkostetavate eest.

Omalt poolt kinnitame, et andmete hoidmine riiklikes registrites on turvaline ja neile saab sättida juurdepääsupiiranguid. Hoolime Eestis elavatest inimestest ning peame teid, teie kaasamist ja teie teavitamist tähtsaks. Aga selle võimaluse saamiseks tuleb igaühel andmed korras hoida!

TASUB TEADA

Elukohateate esitamine

Elukohateadet saate esitada:

- kasutades e-rahvastikuregistris aadressil rahvastikuregister.ee;
- saates digitaalse allkirjaga e-posti teel valitsus@v-maarja.ee;
- jättes kantsleile ukse taha olevasse postkasti;
- saates posti teel Pikk 7, Väike-Maarja 46202.

Elukohateate esitamisel on vajalikud järgmised dokumendid:

- täidetud elukohateate blankett;
- koopia isikult tõendava dokumendi isikuandmetega lehest (pole vaja digitaallkirja puhul);
- koopia ruumi kasutamise õigust tõendavast dokumendist või elukohateatele kantud ruumi omaniku nõusolekut – kui teate esitaja ei ole ruumi omanik. Elukohateate esitamisel kodanikuportaali kaudu saab ruumi omanik oma nõusolekut kinnitada digitaallkirjaga;
- kaasomanike või nende esindajate nõusolek elukohateate esitamiseks kaasomandis oleva ruumi andmete esitamisel.

Lisainfo elukoha registri-
rimise kohta saab kantsleilt
telefonil 329 5750, e-posti
aadressil valitsus@v-maarja.ee
või https://www.eesti.ee/et/elu-
sundmused/vahetan-elukohta.

Elanike arv Väike–Maarja vallas 2023. aasta 1. novembril 5610.

Vallavalitsuses

04.10.2023

Kasutusloa väljastamine

■ väljastati kasutusload: LPG mahutile ja maa–alusele LPG torustikule (Liigvalla küla, Kuldi), päike–separgile (Ärina küla, Kändliku) ja Ebavere madalseiklusrajale; ■ madalseiklusraja kasutamiseks aadressil Ebavere küla, Tervisespordi.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusluba Projektek OÜle päikeseelektrijaama rajamiseks asukohaga Salla küla, Pringi.

Vallavara enampakkumise tulemuse kinnitamine

■ kinnitati katastriüksuse Põhja tn 11a, Väike–Maarja alevik, enampakkumise võitja osta.ee keskkonnas pakkumine hinnaga 2400 eurot; ■ kinnitati Vao külas asuvast Jõeoru kinnistust ligikaudu 17 708 m² suuruse osa rendile andmise enampakkumise võitjaks osta.ee keskkonnas Thorsen Grupp OÜ pakkumine hinnaga 100 eurot hektari eest aastas. Sõlmiti maa rendileping kolmeks aastaks.

Üldhooldusteenuse kulude hüvitamine

■ kinnitati taotlejale omaosalus hooldekodu teenuskoha maksumusest.

Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande kinnitamine

■ kiideti heaks kanalisatsioonisüsteemi arendamise projekti aruanded ja kinnitati maksumused: Kaavere küla, Tamme (maksumus 5334 eurot, omaosalus 1800 eurot); Müüriku küla, Kanarbiku (maksumus 7008 eurot, omaosalus 2312,64 eurot); Varangu küla, Nurme (maksumus 7710 eurot, omaosalus 4629,44 eurot) ■ kiideti heaks veesüsteemi arendamise projekti aruanded ja kinnitati maksumused: Varangu küla, Nurme (maksumus 2160,60 eurot, omaosalus 713 eurot); Piibe küla, Vanakaevu (maksumus 4446 eurot, omaosalus 1467,18 eurot); Tammiku küla, Tammelehe (maksumus 6000 eurot, omaosalus 1980 eurot).

Korralduse muutmise, hajaasustuse programmi taotluste rahuldamine

■ muudeti vallavalitsuse 08.06.2023 korralduse nr 406 lisas punkti 15 veesüsteemide toetuse taotluse väljamaksmise tingimust ning otsustat toetusleping sõlmida hiljemalt 10.01.2024.

Raieloa andmine

■ nõustuti Ebavere külas Võilille kinnistul võsastunud alalt 14 leht– ja okaspuu maha võtmisega ning võsa eemaldamisega; Pandivere külas Hermani kinnistul ja Vesioru–Pandivere teel kahe arukase, ühe hariliku vahtra ja ühe saare maha võtmisega; Rakke alevikus Aia tn 1 kinnistul kahe arukase maha võtmisega; Väike–Maarja alevikus Kuuse tn 12 kinnistul võsastunud alal viie lehtpuu ja võsa maha võtmisega.

Korteriühistu lõpetamine, Ületee

■ volitati jurist Peeter Rahnikut esitama kandeavaldust Lammasküla, Ületee korteriühistu lõpetamiseks ja likvideerija andmete kandmiseks registrisse; ■ määrati Peeter Rahnik korteriühistu likvideerijaks.

Hoolekogu koosseisu kinnitamine

■ kinnitati Kiltsi mõisakooli ja Rakke kooli hoolekogu koosseisud.

Väike–Maarja raamatukogu hinnakirja muutmise

■ kehtestati alates 1. novembrist 2023 Väike–Maarja raamatukogu teenuste hinnakiri.

11.10.2023

Vallavara otsustuskorras võõrandamine

■ otsustati müüa Väike–Maarja alevikus asuv kinnisasja koosseisus olev katastriüksus Tare tn 11 juurdelõige (elamumaa, pindala 281 m²) hinnaga 500 eurot Tare tn 11 kinnistu omanikule.

Katastriüksustele koha–aadressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Kärü külas asuva Karusmarja katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha–aadressid ja sihtotstarbed: Karusmarja, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Kikkeri, sihtotstarbega maatulundusmaa.

Sotsiaalkorteri üürile andmine

■ eraldati taotlejale

sotsiaalkorteri.

Sotsiaaltoetuste eraldamine

■ nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest neljale taotlejale kokku summas 395 eurot.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusload Energia–partner OÜ–le pesula laiendamiseks Väike–Maarja alevikus Tehno tn 8 ja Jaanus Toigerile viilhalli püstitamiseks asukohaga Ebavere küla, Aida.

Vallavara võõrandamine otsustuskorras, korteriomandid

■ otsustati müüa läbi kinnisvара–raportaali kv.ee Väike–Maarja alevikus asuvad korteriomandid Pikk tn 6–4, hinnaga 2900 eurot ja Pikk tn 6–5, hinnaga 1900 eurot.

Aasta õpetaja laureaatide tunnustamine

■ otsustati maksta konkursi laureaatidele välja rahaline preemia summas 300 eurot: Eda Veskilt, Silja Raudsepp, Jaanika Ojala.

Vallavalitsuse määruse muutmise, laste lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord

■ Vallavalitsuse 10.04.2019 määruses nr 6 tehakse muudatused: ■ määruse § 1 lg 1 muudetakse ja sõnastatakse: (1) Määrus reguleerib Väike–Maarja lasteaeda, Simuna kooli lasteaeda, Rakke lasteaeda Leevike ja Kiltsi mõisakooli lasteaeda (edaspidi lasteaed) laste vastuvõttu ja sealt väljaarvamist; ■ määruse § 3 lg 4 muudetakse ja sõnastatakse: (4) Rühmad uueks õppeaastaks (01.09–31.08) moodustatakse järjekorras olevate laste avalduste ajalise esitamise alusel ja direktor teatab vanemale lapse lasteaia nimekirja kandmisest 15. augustiks. Kui lasteaia puuduvad õppeaasta kestel vabad kohad, jääb laps järjekorda. Erandkorras võib vabade kohtade olemasolul kasutada kohta rühmas osaajalisena. Osaajalise koha kasutusse andmise tingimused otsustab direktor.

Hoolekogu koosseisu kinnitamine

■ kinnitati Rakke lasteaia Leevike ja Väike–Maarja lasteaia

hoolekogude koosseisud.

Raieloa andmine, Aasta tn 11

■ nõustuti Väike–Maarja alevikus Aasa tn 11 kinnistul kolme hõbekuuse maha võtmisega ja Tamsalu mnt 2 kinnistul ühe arukase maha võtmisega.

Vallavara võõrandamine

■ otsustati müüa frontaaltõstuk Komatsu WA380–3H hinnaga 17 500 eurot Buildtrans OÜle.

Kaasavast eelarvest

■ otsustati tulenevalt eelarveliste vahendite ja ideede nappusest, et 2023. aastal kaasavat eelarvet välja ei kuulutata.

19.10.2023

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusload elamu püstitamiseks asukohaga Väike–Maarja alevik, Oru tn 5 ja Kiltsi raudteejaama parkla, asukohaga Kiltsi alevik, Jaama tn 2, Kiltsi raudteejaama laiendamiseks.

Katastriüksustele koha–aadressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Varangu külas asuva Lepaniidu katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha–aadressid ja sihtotstarbed: Lepaniidu, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Lepaniidumetsa, sihtotstarbega maatulundusmaa.

Detailplaneeringu koostamise algatamine

■ algatati detailplaneeringu koostamine Ebavere külas asuvate Tehase tn 4, Tehase tn 6 ja Aiandi alajaama katastriüksuste ligikaudu 3,8 ha suurusele planeeringualale toiduainetööstuse kompleksi rajamiseks vastavalt planeeringuala asukohaskeemile.

Detailplaneeringu koostamise lähteseisukohtade kinnitamine

■ kinnitati Ebavere külas asuvate Tehase tn 4, Tehase tn 6 ja Aiandi alajaama katastriüksuste maa–alale toiduainetööstuse kompleksi rajamiseks koostatava detailplaneeringu lähteseisukohad.

Sotsiaalkorteri üürile andmine

■ pikendati kahe taotlejaga sotsiaalkorteri üürilepingut; ■ eraldati taotlejale

sotsiaalkorteri.

Väike–Maarja muusika–kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine

■ kinnitati Väike–Maarja muusikakooli hoolekogu koosseis.

Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise kord, eelnõu volikogule

■ edastati määruse eelnõu „Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise kord“ volikogule.

Raieloa andmine

■ nõustuti Väike–Maarja alevikus Lõuna põik 4 kinnistul kolme arukase maha võtmisega.

Hanke tulemuste kinnitamine, lumetõrjetööd

■ tunnistati pakkujate: OÜ K & G Saarelt, Teenuse Ekspert OÜ, Raigu Agro OÜ, OÜ Kerro Farmer, OÜ Avispeamees, OÜ Vao Ader, osaühing Tetaro Grupp, osaühing Kettek ja Kalle Adrati pakkumused riigihanke alusdokumentidele vastavaks; ■ tunnistati edukaks: OÜ K & G Saarelt, Teenuse Ekspert OÜ, Raigu Agro OÜ, OÜ Kerro Farmer, OÜ Avispeamees, OÜ Vao Ader, osaühing Tetaro Grupp, osaühing Kettek ja Kalle Adrati poolt esitatud pakkumused; ■ otsustati sõlmida hankelepingud (maksumused on käibemaksuta): piirkond 1 – Teenuse Ekspert OÜ, 90 eurot/h; piirkond 2 ja 14 – Teenuse Ekspert OÜ, 84 eurot/h; piirkond 3 – OÜ Avispeamees, 85 eurot/h; piirkond 4 ja 5 – OÜ K & G Saarelt, 80 eurot/h; piirkond 7 – Raigu Agro OÜ, 84,99 eurot/h; piirkond 9 – OÜ Vao Ader, 98,50 eurot/h; piirkond 10 – OÜ Kettek, 85 eurot/h; piirkonnad 11 ja 13 – OÜ Tetaro Grupp, 90 eurot/h; ■ otsustati lükata tagasi OÜ Kerro Farmer pakkumus, sest ületab hankija eeldatava pakkumuse maksumust.

Hanke tulemuste kinnitamine, kasutatud auto soetamine

■ kinnitati hanke „Kasutatud sõiduki ostmine“ edukaks pakujaks AutoHalle OÜ pakkumus 14 900 eurot km–ga.

Hajaasustuse programmi 2023 toetuse aruande kinnitamine

■ kiideti heaks Määri külas Liivaugu kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne ja kinnitati projekti kogumaksumuseks 5275 eurot, millest 3534,13 eurot on toetus ja 1740 eurot projekti omafinantseering; ■ kiideti heaks Triigi külas Liivaku kinnistu kanalisatsioonisüsteemi arendamise projekti aruanne ja kinnitati projekti kogumaksumuseks 4893 eurot, millest 3278 eurot on toetus ja 1615 eurot projekti omafinantseering.

Vallavara otsustuskorras võõrandamine

■ võõrandati otsustuskorras korteriomand asukohaga Pikk tn 6–4, Väike–Maarja alevikus hinnaga 2300 eurot.

Korteriühistute toetamise korra muutmise, eelnõu volikogule

■ edastati määruse eelnõu „Korteriühistute toetamise kord“ volikogule.

Tunnustusavalduste andmise korra muutmise, eelnõu volikogule

■ edastati määruse eelnõu „Väike–Maarja valla tunnustusavalduste andmise kord“ volikogule.

25.10.2023

Katastriüksustele koha–aadressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Avispea külas asuva

Siimu metsa katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha–aadressid ja sihtotstarbed: Siimu mets, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Mustika, sihtotstarbega maatulundusmaa.

Korralduse muutmise, Tammetõru

■ otsustati muuta Väike–Maarja vallavalitsuse 13.09.2023 korralduse nr 634 punkt 1 ja 2.

Isikliku kasutusõiguse ala muutmise

Ebavere külas asuv Tervisespordi kinnistu on koormatud isikliku kasutusõigusega osaühing Joosand kasuks. Isikliku kasutusõiguse ala sees on madalseiklusrada, seega on vajalik isikliku kasutusõiguse ala muuta. ■ otsustati muuta registriosas nr 4631031 III jakku kantud isikliku kasutusõiguse ala (lepingu lisa) vastavalt plaanile.

Hanke tulemuste kinnitamine, lumetõrjetööde kordushange

■ tunnistati edukaks ja kvalifitseeriti hanke osas 8 osaühing Vao Agropakkumus ja hanke osas 12 Timo Vunderi pakkumus; ■ otsustati sõlmida hankelepingud: piirkond 8 – osaühing Vao Agro (95 eurot/h), piirkond 12 – Timo Vunder (90 eurot/h). Summad on käibemaksuta.

Hanke tulemuste kinnitamine, lumetõrjetööde II kordushange

■ tunnistati edukaks ja kvalifitseeriti hanke osas 6 osaühingu Kerro Farmer pakkumus; ■ otsustati sõlmida osaühinguga Kerro Farmer hankeleping 6. piirkonna lumetõrjetöödeks maksumusega 97 eurot/h (km–ta).

Raieloa andmine

■ nõustuti Rakke alevikus Kase tn 8 kinnistul ühe tamme maha võtmisega ja Kase tn 10a kinnistul tiigi ümbrusest võsastunud alalt lehtpuude maha võtmisega.

Kasutusloa väljastamine

■ väljastati kasutusluba Mäe päikeseelektrijaama kasutamiseks aadressil Nõmme küla, Mäepargi.

Avaliku ürituse luba

■ lubati spordiklubil Rakke korraldada Rakke alevikus 28.10.2023 kell 8–16 jalgrattavõistlus Bikefanatics karikasari/Rakke CX; ■ lubati sulgeda 28.10.2023 kell 8.00–15.30 liikluseks Rakke alevikus osa Oru ja Linnamäe tänavast.

Vallavara kasutusse andmine elektroonilise enampakkumise korras

■ otsustati korraldada elektrooniline enampakkumine osta.ee keskkonnas Tehno tn 9, Väike–Maarja alevikus asuva angaari üürile andmiseks. Üürile antava angaari üldpind on 527,5 m², oksjoni alghind 300 eurot/kuu.

Tänukirjade andmine

■ otsustati anda Väike–Maarja valla tänukirjad Riina Tüllile ja Riina Talile.

Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse kulude tasumise hüvitamine ■ otsustati kompenseerida taotlejale hooldekodu kuld 550 euro ulatuses kuus alates 01.11.2023.

Hooldaja määramine ja hooldajatoetuse maksamine.

■ määrati isikule hooldaja ja otsustati maksta hooldajatoetust 37,50 eurot kuus 01.11.2023–07.04.2027.

Parimatele auhinnad

Vaimu ja väega!

"Talvine Väike-Maarja vald"

Saada joonistus
30. novembriks
kristel.kitsing@v-maarja.ee
või too vallavalitsusse

Parim töö saadetakse vallavalitsuse poolt
koostööpartneritele jõulukaardina

VÄIKE-MAARJA VALD

valla ettevõtlike koolide

JÕULUTURG

9. DETSEMBRIL KELL 16–18

Tunnustamine

VMG mudilaskoor

Popp Tipp - Popp Täpp

võitjad

Talvine ühistantsimine

Kell 18 ilutulestik

Jõuluvana telk

Külastada saab

vallamaja kellatorni

Sind ootavad kohvikud, glögi, õpilaste käsitöö, jõuluvana, õnneloos, töötoad!

Ebavere külas Tehase tn 4 ja 6 maa-alale hakatakse koostama detailplaneeringut

Vallavalitsus algatas detailplaneeringu koostamise Ebavere küla tööstustsoonis Tehase tn 4 ja Tehase tn 6 asuvate kinnistute (katastritunnused 92801:001:0622, 92801:001:0623) ligikaudu 3,8 ha suurusele maa-alale toiduainetööstuse kompleksi rajamise eesmärgil.

Rohkem teavet kavandatava kohta on kirjas detailplaneeringu algatamise korralduses ja detailplaneeringu koostamise lähteseisukohtades, millega saab tutvuda valla veebilehel (<https://v-maarja.ee/toos-olevad-detailplaneeringud>) ja vallavalitsuse kantseleis.

Detailplaneeringu kehtestamine

Väike-Maarja vallavalitsuse 08.11.2023 korraldusega nr 758 kehtestati Väike-Maarja alevikus Tamme tn 6 (katastritunnus 92702:002:0051) ja Tamme tn 8 (katastritunnus 92702:002:0241) asuvale maa-alale koostatud detailplaneering.

Detailplaneeringu alusel plaanitakse rajada Väike-Maarja alevikku korterelamu koos abihoonega. Korterelamumaa on kavandatud piirkonnas elamurajooni poolsele alale. Elamumaa ja olemasoleva tootmisala vahel on kavas rajada võimalike negatiivsete mõjude leevendamiseks ning puhkevõimaluste loomiseks üldkasutatav kõrghaljastatav ala.

Detailplaneeringu materjalid on leitavad valla veebilehel <https://v-maarja.ee/kehtivad-detailplaneeringud>.

Vald kingib suurtele ja puuetega lastega peredele jõuluks kinkekaardid

Väike-Maarja vallavalitsus kingib valla suurtele peredele (kolm ja enam last peres) ning puuetega lastega peredele jõuludeks kinkekaardi, mille saab kätte 11.12.2022–31.01.2023 vallamajast (Pikk tn 7, Väike-Maarja, kabinet 102). Lisainfo lastekaitse spetsialist Tiia Kaselolt tel 329 5762.

Riik läks abi jagamisel üle toidukaartidele

Alates 30. oktoobrist jagatakse abivajajatele üle Eesti seniste toiduabipakkide asemel toidukaarte. Edaspidi saavad toiduabi nimekirja kantud inimesed osta toidukaardiga toidu- ja esmatarbekaupu Rimi kauplustest üle Eesti.

Kaardile kantakse kvartalis inimese kohta 30 eurot. Perekonna kohta väljastatakse üks toidukaart, millele kantakse leibkonna kogu toetussumma. Toetus tuleb ära kasutada kvartali jooksul ning allesjäänud summa uude kvartalisse üle ei kandu. Kaardiga saab osta vaid toidu- ja esmatarbekaupu.

Toiduabi saajate nimekiri moodustub toimetulekutoetuse ja omavalitsuse toetuste taotluste ja saajate alusel. Abi taotlemiseks peab inimene pöörduma oma elukohajärgse omavalitsuse sotsiaaltöötaja poole, misjärel tema majanduslikku olukorda hinnatakse. Hindamise tulemusel fikseeritakse ta toiduabi saajate nimekirjas ning temani toimetatakse kas postiteenuse või sotsiaaltöötaja kaudu toidukaart. Samuti saavad abi kodutute oomajades viibijad.

Lisaks antakse puudust kannatavatele inimestele annetatud toiduabi, mida koguvad ja jagavad toidupangad. Sihtrühma kuuluvad majanduslikult raskes olukorras olevad inimesed, kelle abivajaduse on välja selgitanud sotsiaaltöötaja.

Lisainfot saab toetuste menetleja Eve Hiietammelt numbril 329 5763 või eve.hiietamm@v-maarja.ee ning juhtumikorraldaja Kersti Sepalt tel 329 5764 või kersti.sepp@v-maarja.ee.

Tasuta õigusabi Eesti elanikele

HUGO.legal on koostöös justiitsministeeriumiga tasuta õigusabi osutanud juba kuus aastat. Selle perioodi vältel on teenust kasutanud üle 55 000 inimese.

Riikliku finantseeringu tõttu on esimesed kaks tundi õigusabi abivajajale tasuta. Õigusabi saab 16. suuremas maakonnakeskuses nii kohapeal, e-maili teel või ka videosilla vahendusel.

HUGO esindused asuvad 16 linnas üle Eesti: Tallinn, Tartu, Pärnu, Rapla, Viljandi, Valga, Võru, Põlva, Jõgeva, Paide, Narva, Jõhvi, Rakvere, Haapsalu, Kuressaare ning Kärdla.

Kes saavad tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi saavad kõik Eestimaal elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek on kuni 1200 eurot kuus. Erandiks on lapse õigusi puudutavad perekonnaasjad, mille puhul on sissetuleku piirmäär kuni 2000 eurot.

Millises mahus saab tasuta õigusabi?

Tasuta on esimesed kaks nõustamise tundi. Kui kahest tunnist jääb väheks, saab juurde veel 3 tundi soodushinnaga 45€/h ning lapse õigusi puudutavates perekonnaasjades osutatakse soodushinnaga õigusabi kuni 10 tundi.

Tasuta õigusabi saamiseks tuleb sõlmida kliendileping ning tasuda ühekordne omaosalustasu 5 eurot, mis tagab inimesele kuni kalendriaasta lõpuni võimaluse soodustingimustel õigusabi saada. Alaealised on omaosalustasust vabastatud.

Kuidas saab tasuta õigusabi?

Tasuta ning soodustingimustel õigusabi saamiseks tuleb aeg juristi vastuvõtule registreerida aadressil www.hugo.legal või telefonile 6 880 400 helistades. Valida saab kolme nõustamise võimaluse vahel: kontoris juristiga kohtudes, videosilla vahendusel või e-maili teel.

Info saamiseks võib alati helistada HUGO telefonile 6 880 400.

FOTO: freepik.com

Missuguste põhimõtete järgi toimub lumetõrje Väike-Maarja vallas?

Lumetõrjetöid teostatakse kuni kinnistu õuealani, kui kinnistul paikneb elamu ehitusseadustiku mõistes, elamusse on registreeritud vähemalt ühe isiku alaline elukoht ja sõlmitud on aastaringne jäätmehooldusleping.

Kinnistu omanikel tuleb lumetõrjetööde teostamisel võimalike kahjustuste vältimiseks järgida alltoodut:

- tee on vähemalt viie meetri laiselt takistustest puhastatud ja tee servades olevad takistused (nt ilupöösad, istikud, truubiotsad, kivid jne) on märgistatud viisil, mis tagab nende nähtavuse pimedal ajal ja lumekihi paksusest hoolimata. Tähistamiseks on soovituslik kasutada puidust vähemalt 1,5

- meetri kõrguseid teibaid (võimalusel helkurribaga);
- tee kohalt ja vähemalt ühe meetri kauguselt mõlemal pool teed on eemaldatud puude oksad minimaalselt 3,5 meetri kõrguselt;
- tee kõrval on ruumi, kuhu on võimalik lund lükata.

Lumetõrje on jagatud tööde teostamise tähtsuse järgi:

- **õpilasliinidega seotud teed ja põhimaanteed** (I kl teed)

peavad olema sõiduautoga ja jalgsi läbitavad tööpäeviti kella 6.00-ks, 14.00-ks ja kella 17.00-ks, ülejäänud päevadel kella 7.00-ks ja 17.00-ks ning kõikidel päevadel täielikult puhastatud lumest vähemalt neli tundi pärast lumesaju (tuisu) lõppu.

- **haruteed ja kinnistuteni viivad teed** (II kl teed) peavad olema sõiduautoga ja jalgsi läbitavad tööpäeviti kella 7.00-ks ja 17.00-ks, ülejäänud

päevadel kella 8.00-ks ning kõikidel päevadel täielikult puhastatud lumest vähemalt kaheksa tundi pärast lumesaju (tuisu) lõppu.

Vallavalitsus ei korralda lumetõrjetöid ettevõtete- ja asutuste sissepääsuteedel, kortermajade ja garaažiühistute esistel teedel, metsa- ja põllukinnistute ligipääsuteedel, mis ei ole kohalikud teed.

TASUB TEADA

Lumetõrje piirkonnad ja vastutajad 2023/2024 talveperioodil

- **Väike-Maarja aleviku tänavad ja platsid:** Teenuse Ekspert OÜ, Martin Kuusmann, tel 5622 4797.
- **Väike-Maarja aleviku kõnni- ja jalgrattateed:** Väike-Maarja Haldusteenused, Heigo Masing, tel 521 1262.
- **Koonu, Pandivere, Raeküla, Eipri, Müüriku külade piirkond:** Teenuse Ekspert OÜ, Martin Kuusmann, tel 5622 4797.
- **Eipri, Triigi, Avispea, Pudivere, Rastla külade piirkond:** OÜ Avispeamees, Jaak Läänemets, tel 5660 6357.
- **Äntu, Ebavere (Kaarma), Sandimetsa, Kurtna, Nadalama, Kärsa külade piirkond:** K&G Saarelt OÜ, Kaspar Põldmaa, tel 5822 9817.
- **Määri, Avanduse, Orguse, Võivere, Hirla külade piirkond ja Simuna aleviku tänavad:** K&G Saarelt OÜ, Kaspar Põldmaa, tel 5822 9817.
- **Simuna aleviku kõnniteed:** Väike-Maarja Haldusteenused, Hillar Sinimets, tel 5375 0384.
- **Käru, Imukvere, Karaski külade piirkond:** OÜ Kerro Farmer, Raimo Birnbaum, tel 506 0173.
- **Aavere, Pikevere, Varangu, Raigu külade piirkond:** Raigu Agro OÜ, Tarmo Järvamägi, tel 5559 0853.
- **Vao, Uuemõisa, Vorsti (Mätliku) külade ja Kiltsi aleviku piirkond:** Vao Agro OÜ, Kalle Margus, tel 5853 9980.
- **Liivaküla, Nõmme, Vorsti külade ja Kiltsi aleviku piirkond:** Vao Ader OÜ, Carl Zibo, tel 5557 0903.
- **Edru, Suure-Rakke, Kellamäe külade piirkond ja Rakke aleviku tänavad:** OÜ Kettek, Toomas Karu, tel 503 8830.
- **Kamariku, Lammasküla, Räitsvere, Ao, Liigvalla külade piirkond:** OÜ Tetaro Grupp, Roland Tarum, tel 5661 1373.
- **Nõmmküla, Piibe, Lahu, Kõpsta, Koluvere külade piirkond:** FIE Timo Vunder, tel 5335 8222.
- **Rakke aleviku kõnniteed:** Väike-Maarja Haldusteenused, Endel Tambla, tel 5194 4811.
- **Olju, Lasinurme, Emumäe, Kaavere, Salla, Mäiste, Mõisamaa, Tammiku, Sootaguse külade piirkond:** OÜ Tetaro Grupp, Roland Tarum, tel 5661 1373.
- **Kännuküla, Aburi, Koonu, Ärina, Ebavere, Vao külade piirkond:** Teenuse Ekspert OÜ, Martin Kuusmann, tel 5622 4797.
- **Üldine vastutus vallateede osas:** Annely Kulland, tel 522 9627, e-mail annely.kulland@v-maarja.ee
- **Riigimaanteedel teostab talvist hooldust:** Verston OÜ, maanteeinfo tel 1247, e-mail alvar.paluoja@verston.ee
- **Riigimaanteed:** Rakvere–Väike-Maarja–Vägeva tee, Uudeküla–Väike-Maarja tee, Järva–Jaani–Pikevere–Ebavere tee, Puhmu–Pikevere tee; Raigu–Vajangu tee; Vilgu–Väike-Maarja tee, Väike-Maarja–Simuna tee, Ebavere–Simuna tee, Äntu–Määri tee, Simuna–Vaiatu tee, Viru–Jaagupi–Simuna tee, Tammiku–Salla–Käru tee, Kapu–Rakke–Paasvere tee, Olju–Salla tee, Tartu–Jõgeva–Aravete tee, Piibe–Preedi–Koeru tee, Ao–Vahuküla tee.

Küllap korjaks Heili Talpsepp üles ka selle viimase mahalangenud lehekese, kui saaks. FOTO: Kristel Kitsing

Kalmistumeister Heili Talpsepp: aastaajad loovad surnuaias erinevaid pilte

Väike-Maarja rohenäpust kalmistumeistrile Heili Talpsepale on surnuaial käimine saanud igapäeva lahutamatuks osaks juba viimased kolm aastat. Kohusetundlikule, hoolsale ja tööd armastavale naisele ei ole kalmistu ümbruse hooldamine kunagi olnud ülemäära raske ning tema töökust on märganud ka paljud kalmistu külastajad.

KRISTEL KITSING TOIMETAJA

Kuidas ja millal otsustasid hakata kalmistumeistriks?

2020. aasta detsembris oli kalmistumeistri ametikohale kandideerimise kuulutus. Otsustasin kandideerida. Sel hetkel aga sukeldusin pea ees vette, sest ei osanud üldse arvata, milline see töö tegelikult on. Kuna tegemist on justkui eriotstarbelise pargiga, siis haljasala korrashoid oli see, mille pärast üldse oma CV ja motivatsioonikirja esitasin.

Väike-Maarja alevi haljasalade hooldamised said alguse aga hoopis malevas noortele juhendajaks olemisest 2018. aasta augustis, kus korras tasime erinevaid haljasalasid. 2019. aasta kevadest sügiseni olingi juba ametis haljasalade hooldamisega ning seda igal aastal tänaseni välja. Varahommikused lilleplante kastmised pakuvad lillelist vaheldust igapäevasele tööle kalmistul.

Millised on sinu peamised ülesanded ja vastutusvaldkonnad kalmistumeistrina?

Kalmistu haldaja ehk Väi-

ke-Maarja vald tagab heakorra kalmistutel. Selles ametis toimetan haldaja esindajana ehk kalmistumeistrina. Korraldan kalmistute kasutamist. Peamised välitegevused on jäätmekäitlus ja kalmistu korrashoid. Vahel on vaja paraku ka hauaplatse välja anda ning matuseid registreerida. Pean arvestust ka hauaplatside üle. Kalmistumeistril on õigus ja kohustus juhtida hauaplatsi kasutajate tähelepanu eeskirjas kehtestatud nõuete täitmisele.

Kas siis, kui inimene on kaotanud lähedase, peab ta kalmistumeistri poole pöörduma?

Lähedase kaotuse puhul võib vahet olla nii, et ei oskagi midagi tegema hakata. Olen sellistele kõnedele vastanud ja andnud esialgseid juhiseid edasiseks toimetamiseks. Oluline on inimene ära kuulata. Enamasti võetakse ühendust siis, kui on kindel soov lahkunu sängitamiseks. Kalmistule matmine registreeritakse kalmistumeistri juures surmatõendi alusel esimesel võimalusel (enamasti nädal varem) või vähemalt kaks ööpäeva varem. Seejärel saab hauaplatsi kasutaja matmis-

loa, ilma milleta on hauakaevamine ja matmine keelatud. Omal käel, ilma kalmistumeistri nõusolekuta, ei tohi isegi urni sängitada. Viimase puhul tuleb siiski ette registreerimata matmisi.

Kui teadlikud on inimesed kalmistutel kehtivatest reeglitest?

Pikaajalised kalmistul käijad toimetavad vanast harjumusest. Varasemalt välja antud hauaplatsitunnistused sisaldasid vähem punkte. 2022. aasta sügisel sai Väike-Maarja valla kalmistute kasutamise eeskiri täiendusi. Olulised punktid on ikkagi ajast aega samad. Kalmistul hoiu korda, puhtust ja huarahu!

Kuidas on Väike-Maarja kalmistutel lugu heakorraga?

Selle hooaja lõpus saan taas öelda, et eelmise hooajaga võrreldes on asjad veelgi paremad. Siiras tänu kõigile, kes hoolivad ümbritseva keskkonna eest ja annavad endast kõik, et see oleks veidi parem. Iga väike panus loeb.

Arusaamatuks jääb mulle siiski teeradadele prahihunnikute jätmine. Hoopis näotu on,

kui praht ja prügi kuhjatakse „hooldamata plats“ sildiga tähistatud kalmule. Mis see on? Kas teadmatusest, hoolimatusest, lohakusest?! Platsid, kus kedagi ei käi, riisutakse kevadel ja sügisel. Kuna seal ei käi kedagi, siis ei saa ju sinna hunnikud tekkida. Aga neid tekitatakse ja järjepidevalt. Kas lahkunud, kellel pole jäänud kedagi, kes neid mälestaks, ei vääri enam austust? Kas sellist ulakust ei näe pilvepiirilt need, kelle platsi korrastamisel sodi ära ei viida?

Hauaplatsi ja selle vahetu ümbruse hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja ning hauaplatsi hooldamisel tekkivaid taimseid jäätmeid tuleb viia selleks ettenähtud kohta.

Kui inimestel tekib kalmistul soov näiteks mõni vana puu maha võtta, kas siis tuleb samuti kalmistumeistri poole pöörduda?

Vanade puudega on kalmistul omajagu tegemist. Ohtlikke puid on saanud igal talvel maha võtta. Inimesed, kes märkavad selliseid puid, siis kindlasti teavitage sellest. Arboristidega nõu pidades saab ohtlikumad esmajärjekorras eemaldada.

TASUB TEADA

Kalmistu territooriumil hoia korda ja huarahu!

Pea kinni jäätmete kogumise nõuetest.

- Olmejäätmeid ei tooda kalmistu prügikonteinerisse.
- Jäätmed vii selleks ettenähtud kohta.
- Ehitusjäätmed (äärekivid, asteplaadid) tuleb viia jäätmejaama.
- Biolagunevad taimsed jäänused käivad komposti.
- Mitte biolagunevad (küünlatopsid, lillepotid, pakendid) kogutakse prügikastidesse.
- Hauaplatsi ja selle vahetu ümbruse hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja.
- Ära risusta ega riku hauaplatse ning kalmistu ala.
- Ära võta omavoliliselt maha puid ja põõsaid.
- Äralaienda hauaplatse egarajapiirdeid ilma kooskõlastuseta.
- Ära tõsta ringi hauatähiseid.
- Ära kasuta mootorsõidukit ilma kalmistu loata.

Vähem ohtlikud aga jäävad ootajärjekorda. Kuna kalmistud on riiklikus kultuurimälestiste registris, peab puude mahavõtmine olema eelnevalt kooskõlastatud muinsuskaitseametiga.

Kui kunagi hauaplatsile istutatud puud või põõsad on platsi suurusega võrreldes liiga suureks kasvanud, siis enne eemaldamist tuleks oma kavatsusest teada anda.

Kui palju Väike-Maarja kalmistutel hauaplatse kokku on?

Väike-Maarja kalmistutel on kokku veidi üle 3000 hauaplatsi, uuel üle 1200 ja vanal üle 1700. Uut hauaplatsi on võimalik kasutusele võtta ainult uuel kalmistul, kus pinda 2,66 ha ja kasutusel 2,12 ha. Vanal kalmistul, mille pindala 3,93 ha, on küll näiliselt tühje alasid, kuid hauaplatsidena kasutuses kogu pind. Tõenäoliselt on seal siiski haud, mille lihtsalt pole säilinud hauatähiseid. Seal ei ole võimalik uut hauaplatsi saada, lihtsalt tuleb alasid uuesti kasutusele võtta. Muinsuskaitse nõuetest tulenevalt peab kalmistu miljöölise väärtuse säilitamiseks hauaplatsidel vanemad, kui viiekümneaastased hauatähised ja piirded jätma algsetele kohtadele.

Mis sind kalmistule tõmbab? Mis selle juures meeldib?

Seal on rahu. Argiste toimetuste vahel on ka suhtlemist klientidega, mis on väga personaalne. Kõige rohkem meeldib mulle ikkagi väljas toimetamine. Päevaplaani või plaanituse koostab ikkagi ilmataat ja tema soovide vastu inimene ei saa. See on aukartust äratav.

Tore on vaadata, kuidas aastajad loovad erinevaid pilte.

Igal neist on oma võlu. Kõige rohkem meeldib mulle siiski talvine valge lumevaip, mis toob esile mustad sepiristid ja nende ilu. Suvel jäävad need tihti roheluses märkamatuks. Karged talvehommikused päikesetõusud naelutavad mind seda värvidemängu jälgima. Seda on alati ainult viivuks. Suurt meistritööd teevad talvel ka tuisupoisid. Nii kauneid sefiritordilaadseid täistuisanud teeradasid võib nautida ainult kaugelt. Kergus, millega need luakse, ei lähe kuidagi kokku nende eemaldamiseks vajamineva jaksuga.

Kevad toob ilusa sinililliate õitemere, nagu oleks sinitaevas maa peale langenud. Siis aga hakkab pihta sagimine. Inimesed toimetavad, seavad korda hauaplatse. Õige pea saab nautida erinevate lillede ilu ja õisi.

Suvi pole kunagi olnud minu lemmik. Liigne päike, vahest liiga kuum. Siis järsku on kõike kuidagi liiga palju.

Sügisel meeldib mulle vanal kalmistul pärnaalleel nautida kuld kollast lehevaipa. Samas krabisevad mõnusalt ja oma-moodi leekivoranžid vahtralehed. Aga see tähendab ainult suure töö algust. Veel on kalmistul usinat sagimist, et lehed koristatud saaks. Võrratu on kalmistul kumav küünlasära hingedepäeval ja jõulude ajal.

Kas on midagi, mida soovid lugetele edasi öelda?

Leidke igast päevast midagi, mis õhtul naeratuse näole toob. Rohkem hoolimist teiste tehtud tööde ja tegemiste suhtes võiks ka olla teema, millele mõelda.

Valda kerkis kaks uut jäätmemaja

Valminud on kaks uut avalikuks kasutuseks mõeldud jäätmemaja Vao külas Muru kinistul ja Rakke alevikus F.R. Faehlmanni tee 26.

Jäätmemajade rajamiseks sai Väike-Maarja vald toetust Leader meetmest „Kodupaik Pandivere“. Tööde kogumaksumus oli 21 127 eurot, millest toetuse summa on 10 800 eurot.

Jäätmemajade ehitas OÜ Egesten Metallehitused.

Vao jäätmemajas tühjen-dab kord kuus konteinereid TVO (Tootjavastutusorganisatsioon OÜ) ning Rakke F.R. Faehlmanni

Vao jäätmemaja. FOTO: Kalev Nõmmiste

tee 26 jäätmemaja konteinereid

Eesti Pakendiringlus OÜ.

Tammiku külas lammutati aastaid tühjana seisnud kortermaja

Oktoobris lammutati Tammiku külas aastaid tühjana seisnud ja lagunenud kortermaja koos puukuuriga.

Lammutustööde käigus tekkinud jäätmed sorteeriti liigiti, taaskasutati või utiliseeriti vastavalt nõuetele ja krunt korrastati.

Väike-Maarja vallavalitsus sai lammutustööde teostamiseks toetust ettevõtluse ja innovatsiooni sihtasutusest.

Lammutusprojekti koostas Autem Stuudio OÜ ja töid teostas Lammutusmehed OÜ.

Hanke tulemusena kujunes lammutustööde maksumuseks 22 320 eurot, millest 15 480 eurot on Kredexi toetus.

Lammutamisjärge ootavad

Aastaid tühjana seisnud kortermaja lammutati. FOTO: Annika Aun

veel kasutusest välja langenud ja varisemisohhtlikuks muutus

nud kortermajad Lasinurme külas ning Simuna alevikus.

Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ hindab töötajate vaimset heaolu

Vaimse tervise probleemidele tähelepanu pööramine ja nendega tegelemine on oluline osa kaasaegsest töökohast ning võib aidata luua tervisliku ja toetava töökeskkonna. See omakorda võib suurendada töötajate rahulolu, lojaalsust ja tootlikkust.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Iljuti pälvis Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ vaimset tervist väärtustava organisatsiooni pronkstaseme. Uurisin pereõde Ivika Meeklerilt, milliseid samme nad selleks astusid.

Mida see pronkstaseme tunnustus sisuliselt tähendab?

See on tunnustus, mis näitab, et selle palvinud organisatsioon hindab oma töötajate vaimset heaolu ning teeb teadlikke samme selleks, et inimeste tervis oleks töölohtu. Selle organisatsiooni töötajad oskavad väärtustada enda ja teiste vaimset tervist. Nii saame ka parmini aidata patsiente ning pakkuda kvaliteetset tervishoiuteenust.

Kes Tervisekeskus OÜ meeskonda kuuluvad?

Inimestel on arvamus, et Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ on terve tervisekeskuse maja. Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ meeskonda kuuluvad perearstid Tiina Vilimaa ja Kadi Ojala, pereõde Ivika Meekler, Ille Tõnts, ämmaemand/pereõde Ragne Engaste, kliiniline assistent Marge Õmmik, füsioterapeut Reet Udeküll, kliiniline psühholoog Heidy Õunapuu ja koduõde Vida Mooses.

Samas majas töötab veel kaks perearsti, kuid nemad toimetavad eraldi.

Milliseid teadlikke samme on Tervisekeskus OÜ meeskond astunud, et vaimne tervis töökohal oleks hoitud?

Tervisekeskuses toimud

Vasakult pereõde Ivika Meekler ning ämmaemand/pereõde Ragne Engaste. FOTO: Kristel Kitsing

vad regulaarsed koosolekud, kus saame oma esile kerkinud probleeme arutada ning leida neile lahendused. Oluline on asjadest rääkimine! Regulaarselt toimuvad väljasõidud teatrisse, matkale, kontserdile, tulemas on jõulupidu. Väljaspool töökeskkonda on inimesed vabamad, siis on ka jutud hoopis teised. Tore on kolleege nii tunda õppida.

Kas teil on ka pikaajalised eesmärgid vaimse tervise valdkonnas ja kuidas näete neid seotuna oma töökohaga?

Tervishoiu valdkond on pidevalt muutuv ja täienev, seetõttu on oluline, et personal omaks kaasaegseid teaduspõhiseid teadmisi, oleks pädev ning saaks tunda ennast kindlana. Selleks on vaja pidevalt ennast täiendamas käia erinevatel koolitustel ja seminaridel. Nii saab

tervishoiutöötaja kindlustunde ja patsient kvaliteetse tervishoiuteenuse. Jätkame ühiseid väljasõite (teatrikülastusi, käime matkal, kontserdid, jõulupeod). Positiivsed emotsioonid muudavad inimesed loovamaks, produktiivsemaks ja aitavad vähendada pingeid – see on tervishoiu äärmiselt oluline ning aitab vältida tööstressi ning läbipõlemist. Tööandja võimaldab trennides osaleda oma-poolse kompensatsiooni näol. Kahe õega osalesime Eesti öde liidu poolt pakutavas mentorluse programmis. Mentorlusprogrammi peamised eelised ja näpunäited on: äriedu saavutamise, mis kulgeks lihtsamalt ja tagaks töötajate pideva arengu; arendada loovust, meeskonnatööd, suhteid.

Kuidas te hoiate tasakaalu töö- ja eraelu vahel ning mil-

lised on teie enesehoolduse strateegiad?

Tunnistan, et kahjuks isiklikult minul on see tasakaal pikalt paigast ära olnud, kuid ma teen endaga tublisti tööd, et see nüüd tagasi saada. Tänapäeval on inimesed sotsiaalmeedias ning sealt kaudu võetakse minuga ühendust nii nädalavahe- tusel, riigipühadel kui ka öösel. Inimesed kurdavad oma muresid, küsivad nõu ja soovivad retsepte pikendada. Olen küll pereõde, aga ka minul on määratud tööaeg, kus minuga saab ühendust võtta. Inimene lihtsalt ei ole võimeline 24/7 ainult tööga tegelema, puhkust on ka vaja. Püüan nüüd teadlikult patsientide probleemidega väljaspool tööaega mitte tegeleda ning tööpäeva lõppedes ümber lülituda eraelule. Mulle meeldib käia kultuuriüritustel, reisimas ja raamatuid lugeda.

Soovitused vaimse tervise hoidmiseks töökohal

Suhelge vahetult, rääkige omavahel rohkem ja võimalusel vältige ainult IT-suhtlust.

Olge **sõbralikud** ja väärtustage viisakat suhtlemiskultuuri.

Võtke asju **huumoriga**.

Liikuge rohkem, minge trepist jalgsi ja tehke lõunaajal väike jalutuskäik väljas.

Puhake ja magage piisavalt.

Pidage lugu digihügieenist, tehke **meedia- ja nutiseadmete paaste**.

Vältige halvustavat kõnepruuki vaimse tervise teemadel.

Märgake ja pakkuge tuge, kui kellelgi on muresid või probleeme.

Kui tunnete, et olete ise hädas, siis ärge häbenege sellest **rääkida**.

Leidke **usaldusisik**, kellega oma muret jagada või kellest oleks abi oma mure vahendamisel ülemusele.

Autorid: Portaal Peaasi.ee, Advokaadibüroo DERLING

Maarjamaja hooldekodu loob Väike-Maarjasse 40 uut töökohta

Väike-Maarja Maarjamaja hooldekodus on renoveerimistööd täies hoos. Ametis on juhataja ja personali hakatakse palkama uue aasta alguses.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Milline saab olema uue hooldekodu nägu ja sisu, uudistasin OÜ Maarjamaja juhatuse liikmelt Raivo Pihelgaselt.

Kuidas renoveerimistööd on kulgenud ja mis tänaseks tehtud on?

Tõsi ta on, et renoveerimistööd on täies hoos. Oleme alates kevadest hoone soojustanud ja andnud talle uue välimuse, vahetanud enamuse akendest ja hoone on saanud ka uue katusekatte koos kaasaegsete sademevee äravooludega. Sisetöödest oleme uuendanud kogu endise õpilaskodu esimese ja teise korruse toad. Hetkel rajame uusi kommunikatsioone nagu ventilatsioon, elekter, vesi, kanal ja tulekahju teavitussüsteem ning aasta lõpuks on valmis ka uus lift. Lisaks projekteerime uut kööki.

Hooldekodu rajamine on üpris kulukas ja keeruline. On seni

kulgenud tööd tõrgeteta?

Oleme arvestanud, et esialgu planeeritud investeeringusumma saab olema kindlasti suurem. See on tavapärane ja ei üllata.

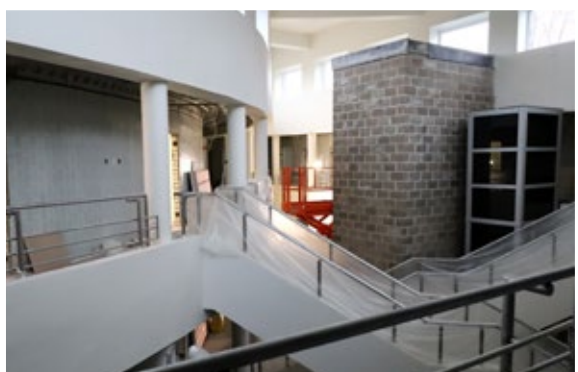
Hooldekodudes on kohtade puudus väga suur probleem. Mitu kohta klientidele on plaanis luua?

Hetkel on planeeritud 15 kolmekohalist, 21 kahekohalist ja 45 ühekohalist tuba – kokku 132 kohta. Paneme suurt rõhku ühekohalistele tubadele, kus igal inimesel on lisaks privaatsele olemas ka dušš ja wc ning ilus vaade Väike-Maarja pargile koos tiikidega. Kõik toad saavad olema täiesti uued ehk siis projekteerime ja ehitame hoonesse täiesti uue olemuse.

Projekteerimisel olete lähtu-

OÜ Maarjamaja juhatuse liikmed (vasakult) Jaanus Valk ja Raivo Pihelgas. FOTO: Kristel Kitsing

Renoveerimistööd on täies hoos. FOTO: Kristel Kitsing

nud tõenäoliselt eeldusest, et hoone peab olema mugav ja kaasaegne nii klientidele kui ka töötajatele. Millised tingimused saavad olema?

Ma usun, et meie hoone puhul saab olema määrav selle hoone sisearhitektuur – hubased toad ja avar aatrium ning

rajada toreda eakate kottu. Minu isiklik eesmärk on, et inimesed, kes meiega liituvad, tunneksid ennast seal võimalikult hästi – nii hästi, kui füüsiliselt ja vaimne tervis seda lubab. Kindlasti peame vaeva nägema, et nad ei tunneks ennast seal nn mahajäetuna. Suhtumine

Pere ja sõbrad on mulle väga olulised, kes tuletavad meelde, et on vaba aeg. Headeks stressi maandajateks on kodus kaks kassi, oma aed.

Tööaeg on töötamiseks ja vaba aeg on puhkamiseks. See on põhiline enesehooldus.

Millised on üldse need märgid ja sümptomid, mis võivad osutada sellele, et keegi kolleegidest võib vajada vaimse tervise toetust või abi?

Enesesse tõmbumine, ükskõiksus kõige ja kõigi suhtes, halb tuju. Kerge ärritumine, nutuvalmidus, keskendumisraskus, sagenenud erinevad kehalised sümptomid. Vahel annab keha meile läbi füüsiliste kaebuste märku, et vaja tähelepanu pöörata ka vaimsele tervisele.

Kuidas saaksid kolleegid olla toetavad ja julgustada abi

otsima?

Kõige olulisem on märkamine, küsimine ja pakkuda oma-poolset abi. Kas ta vajab abi?

Inimeste omavaheline suhtlus on oluline. Mõistlik on küsida näiteks, et luba mul aru saada, mida sa praegu mõtled? On veel midagi, mis häirib või mida soovid jagada? Mis moodi ma sind toetada/aidata saan? Abi ei saa peale suruda, inimene peab selle vastuvõtmiseks valmis olema. Küll aga saame alati jätta kontaktid, kelle poole vajadusel pöörduda saaks.

Millised võiks olla vaimse tervise toetamise kiired nipid meeskonnas?

Eelkõige omavaheline suhtlus. Sõbralikkus. Huumor on see, mis päästab päeva. Liikumine. Piisavalt magada ja puhata. Korralik toitumine. Märkamine. Usaldusisiku leidmine.

Väike-Maarja valla hooldekodude tasu on võrreldes Eestiga veidi madalam. Kuidas Maarjamajas plaanis? On toad pigem kopsakama rahakotiga inimestele või selles suunas veel töö käib?

Oleme teadlikud kohalikust hinnatasemest. Ma usun, et meil tuleb rohkem valikuid – nii soodsamat kui ka Eesti keskmisest hinnatasemest olenevalt, valitud ruumist ja teenusest.

Teil oli ka väike majutuse mõte. Kas projekteerimise käigus on nüüd see mõte veidi selgemaks saanud?

Hosteli saatus selgub aastal 2024, kui oleme avanud hooldekodu. Ruumide planeerimisel on meil eraldi toad selleks olemas, kuid esialgu kulub meie energia hooldekodu valmis saamisele ja avamisele.

Mitu töökohta valda juurde loote?

Hooldekodul on tänasel päeval olemas juhataja. Personali hakkame palkama uue aasta alguses. Kokku saab tööd ca 40 inimest. Esimeses etapis, aastata esimeses pooles 25 inimest. Oodatud on inimesed nii kohapealt kui ümberkaudsetest piirkondadest, piiranguid me omalt poolt kindlasti ei sea.

Ettelugemisel tehti ka teatrit. FOTO: Kristel Lehtme

Raamatukogukohvik Rakkes. FOTO: Kadi Keär

Tulevased lugejad. FOTO: Kristel Lehtme

Tootäis pidulisi Kiltsi raamatukogu juubelil. FOTO: Kristel Lehtme

Raamatukogupäevade mitu nägu

Kohtume raamatukogus! pole lihtsalt tore tunnuslause vaid tähistab üleriigilisi raamatukogupäevi, mis kestavad oktoobri viimasel kolmandikul. Eesti raamatukoguhoidjate ühingu algatusel toimusid need juba 34. korda.

VALLA RAAMATUKOGUHOIDJAD

Tänavune teema-aasta on pühendatud liikumisele. Ütlus „terves kehas terve vaim“ tuletab meelde, et liikumine turgutab ka vaimu! Teadmine on jõud! Raamatukogupäevade ajal toimub kogu riigis palju erilaadseid ettevõtmisi, andes hea põhjuse hoida nii vaimu kui ka keha vormis, liikuda ühelt ürituselt teisele.

Kiltsi raamatukogu

Sellel aastal sai Kiltsi raamatukogu 75aastaseks. Seega 20. oktoobril, raamatukogupäevade alguses, pidasime kogu sünnipäeva. Külaskäik Madis Michelson, kes rääkis soomlase Lauri Kettunen eesti keele murrete uurimisest, mida ta alustas Kiltsi lähedal Hansomardi talust. Jutt oli huvitav, võrtsitatud huumoriga.

Rääkis Kiltsi raamatukogu ajaloo ja meie kohalikest, kes ei ole küll üldtuntud, aga teinud ilusat luulet või kirjutanud raamatuid. Merike Hõovelsoni juhtimisel laulsime ja tundsim end mõnusalt juubelitorti süües ja kohvi juues. Koos oli tore. Aitäh kõigile, kes aega leidsid!

Veel toimus meil raamatukogupäevade aegu tänavuste juubilaride Lehte Hainsalu ja Urve Tinnuri luulelõuna ja raamatukogupäevade lõpetas lasteaias külas käik. Lugesin neile Tinnuri lõbusat lasteluulet ja rääkisime muinasjuttudest.

See 2023. aasta juubeliaasta oli üldse armas, käis rohkem inimesi ja oli igati mõnus. Väga tore oli see, et Pandivere pansion hakkas külastama meie raamatukogu. Küll need memmed, taadid olid õnnelikud. Tulid alati suure rõõmu ja õhinaga. See on väga tänuväärne, et üks hooldekodu niimoodi hoolitseb oma vanade eest. Aitäh ka nende huviringide juhile Merike Õunale, kes nen-

dega koos kogus käis! Loodan väga, et tuleb jätkuvalt tore-daid aastaid ja külastajaid meie raamatukogus!

Simuna raamatukogu

Raamatukogupäevadel oli väljas mitu raamatunäitust, et inimestel oleks teemakohased raamatud käepärast. Juubilaride Hando Runneli ja Lehte Hainsalu 85. sünnipäevadeks sai välja valitud hulk teoseid. Kindlaks on tehtud, et lugemine on tervislik. Kuus minutit paberteose lugemist alandas katsealuste stressi 68%. Seega korraldati ka raamatunäitus uudiskirjandusest „Lugemine on tervislik“.

Esimese klassi lapsed käisid raamatukogutunnis „Mis on raamatukogu“. Kõik said lugejateks. Ettelugemine lasteaias vanemale rühmale oli 17. oktoobril, aga pühendatud raamatukogupäevadele. Mudilased käisid raamatukogus, kus loeti ette lugusid ja tutvustati, mis teoseid väiksematele lastele on. Lapsed ise valisid, millised raamatud neile meeldivad, et lasteaias lugeda.

Algas viiendat aastat Lugemissisu programm. Praegused osalejad on kolmanda klassi lapsed, kes on ettevõtmisest osa saanud juba esimesest klassist alates.

Triigi raamatukogu

Sellel aastal sai jälle ettelugemispäeval osaleda. Triigis enam lasteaias ei ole, aga meie lapsed käivad Väike-Maarja lasteaias. Võtsin ühendust meie kandi noore, Kessu Kesleriga ja leppisime kokku külastuse Õnnetriinude rühmas. Lasteaias astusid rühma lapsed ligi ega pidanud mind võõraks. Tore, et lapsed! Sai veidi juttu aetud ja lugeda neile Pauli lugusid. Õpetaja sõnul lastele meeldis ja võiks veel korrata.

Triigi raamatukogus aga toimus kohtumine kirjanik Andres Pulveriga. Oli hubane hingedeaja eelne kohtumine raamatutest ja

kultuuritegelastest ning muusikast. Sündmusele sattusid inimesed, kes alati kogusse ei tule ega pole püsilugejad. Üllatuslik õhtu oli, inimestel oli huvitav kuulata ja temast rohkem teada saada. Tundus, et meeldis, oli tore, et osalejad jäid sündmusega rahule.

Väike-Maarja raamatukogu

Raamatukogupäevad algavad tavaliselt ettelugemispäevaga. Seda toredat tava tähistati suisa mitmel päeval ja juba pisut varemgi. Väike-Maarjas kohtuvad sündmuse raames kooli- ja abituuriümieelikud, et septembriks juba tuttavaks saada. Nii Mõmmi kui Päiksekiire rühm said kuulda lugusid raamatutest „Sipsik“ ning „Karu maja“. Mõmmi rühm võitis noored oma lauateatrisse näitlema ning Päiksekiire panid nemadki kiljuma ja jooksuma krutskiga liikumismängus.

Päsusabad käisid 19. oktoobril uudistamas päris pisikeste raamatuid ja kuulasid lugusid seapapa toimetamistest. Väikestel käib lugemine ikka koos mänguga ja leiti üles kõik kogu kaisuloomad.

Vaheajal, 27. oktoobril võrustasime Väike-Maarja kodutähte rühma Piisakesed. Toimus printsesside kool, olgugi, et sekka juhtus ka prints. Uurisime muinasjuttudest, millised need printsid ja printsessid olid ning rääkisime, mida oodatakse noortelt praegu. Igaüks meisterdas omale aardestahli, kuhu mahtus tervelt pool kuningriiki – enda meenutus, mis osaleja iseendas head näeb ning sõprade soovid teele kaasa. Õökinos vaatasime filmi „Vaprake“, milles peategelane Merida ettenähtud elust erinevaid valikuid soovis ja kuidas endale kindlaks jäi.

Suur rõõm, et erinevaid sündmusi ja kohtumisi toimus erinevates ja erilistes kohtades. Kui

muidu kutsuvad selle aja sündmused raamatukokku, saime raamatukogupäevade lõpetamiseks kokku hoopis Kiltsi lossis.

Õhtu külaline Ain Kütt rääkis meile Sagadi paruni mõrvalugude sarja saamisloost, tegelastest, tegevusajast iseärasustest ja sellega seonduvast ajaloolisest taustast. Põnevusega uudistasime ka raamatute edasist käekäiku ja sarja sõpradele teadmiseks, et valmimas on järgmine raamat.

Enne peotordiga maiustamist tänasime ja tunnustasime meie kogude töötajaid ning koostööpartnereid, kellega koos tegutsetakse ja kellega üksteise tegevusi toetame. Tööjuubilarid, Riina Tali ja Riina Tüllil pälvisid valla tänukirja ning Tiina Grünthal, Anu Laumets ning Marit Pohlak, kel toimetamisi enam kui kümne aasta jagu, raamatukogu tänukirja. Meie kõigi tänu kuulub tublide lugejatele, kes tee lugemisvarani ja kohtumistele leiavad!

Rakke raamatukogu

24. oktoobril olid Rakke raamatukogus külas maailmarändur ja kirjanik Lauri Rapp ning luuletaja ja näitleja Anne-Mai Tevahi. Vestlusõhtu „Luulest lugudeni“ viis kuulajad omamoodi rännakule mööda lugusid, inimesi ja imelisi juhtumisi. Hinge puudutav õhtu jääb kõigile osalejatele kindlasti kauaks meelde. Kes käis, see teab!

Kord kuus esmaspäeviti toimus Rakke raamatukogus juba traditsiooniks saanud raamatukogupäevade ajal. Sel korral oli teemaks eesti kirjandus, sest just eesti autorite loomingut loevad Rakke raamatukogu lugejad enim. Üheskoos raamatusoovitusi jagades ja loetud teoste üle arutledes möödus aeg kiiresti, sest raamatute maailm on põnev. Sel aastal toimus raamatukohvik veel kahel korral ja kõik on osalema oodatud!

Võimalus teha midagi olulist – hakka asendusõpetajaks!

Iga päev vajavad Lääne-Virumaa koolid asendusõpetajaid kõikides õppeainetes. Näiteks on vaja asendada klassiõpetajat, kes läheb eestikeelse õppe ülemineku koolitusele ning paar nädalat asendada geograafia ja inimeseõpetuse õpetajat, kes on pikalt haiguslehel. Igaüks, kellel on kõrgharidus ja juhtimise või noortega töötamise kogemus, saab asendusõpetajana abiks olla.

KRISTI ARDEL MTÜ ASÕP

Rakvere reaalkooli õppejuht Kadri Vahula märkis: „Hariduses on keerulised ajad. Õpetajate nappus tingib selle, et kool võib leida end olukorras, kus polegi kedagi mingi aine raames klassi ette saata.“ Sellisel juhul kaasavad koolid asendusõpetajate programmi.

Rakvere põhikooli direktor Lea Pilme tõi välja: „Asendusõpetajate abiga on õpilastel olnud vaheldusrikkaid tunde ja nad on kohanud inspireerivaid uusi inimesi. Tänu ASÕPile on meil alati olemas keegi, kes saab vajadusel aidata.“

Lääne-Virumaa koolide huvi asendusõpetajate vastu on jõudsalt kasvanud ja ASÕP ootab asendusõpetajateks uusi inimesi kõigis õppeainetes. ASÕPi tegevjuht Gerli Neppi rõhutab, et otsime kõrgharidusega inimesi, kes soovivad teha paindliku tööajaga tööd. „Meie asendusõpetajad on näiteks lapsehoolduspuhkusel emad; pensionil olevad õpetajad, kes soovivad väikese koormusega tunde anda; tippjuhid, kes soovivad kontakti noortega ja üliõpilastel,“ lisas Neppi. Samas on asendusõpetaja ikkagi õpetaja, kes aitab õpilastel riiklikus õppekavas ettenähtud teadmisi ja oskusi õppida vastavalt koolist saadud juhiste. „Täna saab igaüks panustada laste haridusse, aidata kaasa eestikeelsele õppele üleminekul ja toetada oma kogukonda,“ leidis Neppi.

Ootame väga huvilisi asendusõpetajaks, et koos tagada, et ära ei jääks ükski koolitund. Vaata lähemalt ja registreeru www.asendusopetaja.ee.

Ühe 45minutilise asendustunni töötasu on koolis 18,22 € (bruto) ja ühe 60minutilise tunni tasu lasteaias 14,57 € (bruto). Eestikeelse tunni asendustasu Ida-Virumaal on koolis 1,5 ja lasteaias 1,3 korda kõrgem.

Tule asendusõpetajaks, sest iga eestikeelne tund loeb!

WWW.ASENDUSOPETAJA.EE

Sügis on Simunas ettevõtmistest kirju

Käes on tõeliselt kuldne sügis. Koolimaja ümbruses kasvavad vahtrad ja lehised püüavad pilke oma kuldkollaste rüüdega ja sügistuuled jagavad seda rüüd külmakatteks maapinnalegi. Lapsed möllavad mänguväljakul puhta kulla sees. Vaatan aknast seda laste hullamist ja mõtlen ikka missugune luksus on maal elada. Seda nii otseses kui ülekantud tähenduses. Seekord ei viitsi hädaldada kellakeeramise, automaksu ja muude asjaolude ümber, mis maaelu keeruliseks teevad, vaid annan edasi ainult seda positiivset, mis meil siin pisikeses Simuna koolis toimub. Seda on palju ja see on nii tore.

KAJA PÕLDMAA
SIMUNA KOOLI DIREKTOR

Alates oktoobrikuust pakuvad õpilastele ajalooklassis avastamisrõõmu kaks ajaloolistes rõivastes mannekeeni. Naine kannab seljas 13. sajandi alguse eesti aja muinasriideid ning mehel on seljas 14. sajandi ammu-küti kaitsevarustus ja käes amb. Ettevõtmise taga on ajalooõpetaja Susanna, kes mannekeenid ise meisterdas. Temalt ka lubadus, et mannekeenid aasta jooksul päris mitu korda oma riietust vahetavad.

4. oktoobril sõitsid algklassiõpilased koos oma õpetajatega rongiga pealinna. Osaleti Niguliste kiriku muuseumi-tunnis „Niguliste avastusretk“. Kõige meeldejäävam oli loomulikult klaasliftiga sõit 50 m kõrgusele kirikutorni. Ja kui juba linnas oldi, külastati ka teisi vanalinna vaatamisväärsusi.

5. oktoobril tähistasime õpetajapäeva. Traditsiooniliselt andsid sel päeval tunde 8. ja 9. klassi õpilased. Õpetajatele korraldati kettagolfi võistlus ja lõbus mälumäng „Kui hästi tunned kolleegi?“. Seniorõpetajaid ja -koolitöötajaid peeti meeles lillekimbuga. Öhtul pidutsesid õpetajad Väike-Maarja rahvamajas korraldatud tänuüritusel.

Samal päeval külastas lasteaiarühm rukkikuningas Hans Kruusamäe. Tema rääkis lastele, mis vili on rukis, kuidas ta kasvab ja kuidas sellest kuninglikust viljast lõpuks maitsev leib saab.

6. oktoobril käisid 2. klassi lapsed tutvumas Hart Ero isa tööga. Hart Ero

Ajalooklassis pakuvad õpilastele avastamisrõõmu ajaloolistes rõivastes mannekeenid. FOTO: Susanna Kiitsak

isa on see mees, tänu kellele Simunas kasvatatud vili ja kartul jõuavad kauplustesse ja tehistesse. Tal on uhke kol lane reka, millega Simunas kasvatatud toidukraam tarbijani jõuab. Samuti oskab osav mees erinevate traktoritega sõita ja nendega põldu harida ning lund lükata.

Samal päeval käis õpetaja Jaana viieteistkümnest õpilasest koosneva võistkonnaga Lahemaa looduspäeval.

9. oktoobril keedeti Kiisude rühmas tšillimoosi. Tšillid, paprikad ja tomatid olid pärit laste endi kasvatatud taimedelt. Lisati veidi ka õunu. Valmis väga maitsev moos.

10. oktoobril külastasid õppeprogrammi „Tulest targem“ raames las-

teaeda päästjad. Kõnelesid oma tööst, näitasid päästevarustust ja masinaid. Õpetasid lapsi käituma tuleohutult.

3. klass osaleb Lugemissisu programm. Siinkohal suur tänu raamatukogutädi Riinale, kes meiega ikka koostööd armastab teha.

11. oktoobril läks 2. klass Adeele isa ametiga tutvuma. Nimelt on Adeele isa metsamees. Ühiselt mindi metsa ja rappa, kus saadi teada, kuidas määrata puu vanust, kuidas töötab GPS ja puude ning pöösaste kõrgusmõõtu.

13. oktoobril olid fotograafid majas, et jäädvustada tulevastele põlvetele meie 2023/24 õppeaasta klassikollektiivid ja lasteaiarühmad.

16. oktooberil oli taas külas Tartu ülikooli keemiaõpituuba, kus meie ja Laekvere kooli 8. ja 9. klasside õpilased tarkust kogusid.

19. oktoobril osalesid Tallinnas muuseumiprojekti „Puust ja punaseks“ koolipäeval „Päev ajalehetöötajana“ 4. ja 5. klassi õpilased. Lähemalt sellest toredast päevast kirjutavad asjaosalised ise.

Kuidas 4. ja 5. klass Tallinnas ajalehe tegemist õppimas käis...

Õp Siiri: 19. oktoobril vurasid meie kooli neljandikud ja viiendikud rongiga pealinna, et neile tehtaks puust ja punasega selgeks, kuidas üks ajalehe tegemine õigupoolest käib. Muuseumitunni pealkirigi oli „Päev ajalehetöötajana“. Lapsed pidid ise välja mõtlema ajalehele nime, selleks sai hääletuse tulemusena Simuna Märkab. Peatoimetajaks valiti Melissa, toimetaja abiks Elli Britt, kujundajaks Mariie. Ülejää-

nud õpilased said reporteri rolli. Ajalehe materjali hangiti Eesti ajaloomuuseumist, Niguliste muuseumist ja Eesti lastekirjanduse keskest.

Henri (4. klass): Esimene muuseum oli Eesti ajaloomuuseum. See oli mu lemmik, sest seal oli relvakamber. Mulle meeldisid relvakambris kõige rohkem suured püssid ja arvuti, kus sain lasta püssi. Teine muuseum oli Niguliste muuseum. Seal oli mu lemmikasi klaasist seintega lift. Kui tõusin liftiga neljandale korrusele, siis avanes väga ilus vaade Tallinnale. Pärast läksime Kloostri Aita pastat sööma. Oli maitsev küll. Aga siis pidime minema Eesti lastekirjanduse keskesse ja ....me eksisime ära. No päris ei eksinud, aga see GPS näitas meile kõige pikemat teed. Ja nii me seal lõrtsisajus siis jalutasime ja jalutasime, kuni jõudsime kohale. Olime läbimärjad, aga tegelikult oli lumi nii vägev. Eesti lastekirjanduse keskes mõtlesime luuletusi, koostasime reklaame ja saime teada, mida tähendab sõna „frontispiss“.

Kertu (5. klass): Tallinnas nägin väga palju ilusaid autosid. Eesti ajaloomuuseumis oli tore õpetaja Anu, kes andis meile ülesandeks jutustada ühest põnevast esemest. Pärast kleepisime loo ka ajalehte. Mina jutustasin kärbsepüüdjast. Teised kõnelesid Oldermanni ametisauast, suurgildi ametistest, kaupade kaalumise ja pakkimise keskajal, varspüssist, kahekäemõõgast, voodilina-de soojendajast, õõpotist, raudrüüst jne.

Rasmus (5. klass): Niguliste muuseum oli lahe. Seal sai vaadata vanu maale. Ka maailmakuulsat Bernt Notke maali „Surmatants“, igasuguseid vanu

karikaid ning veel pidime esitama küsimusi Püha Gertrudile. Intervjuud ilmusid meie ajalehes.

Mia Liseth (4. klass): Eesti ajaloomuuseumis meeldis mulle see kõige rohkem, et ma sain krooni ja keepi kanda. Niguliste muuseumis oli klaasliftiga äge sõita, õigemini vaadata, kuidas teised sõidavad, sest ise ma veel kardan kõrgust ja liftisõitu. Kloostri Aida toit maitstes ka, kuigi portsjon oli liiga suur. Eesti lastekirjanduse keskus oli väga mõnus koht. Tegime seal viimaseid pingutusi ajalehe kokkupanekuks. Väga tore päev oli.

20. oktoobril tähistasime ettelugemise päeva. Sel päeval rõõmustasid meid kõiki meie kooli vilistlased, kes kõik oskavad lugu pidada heast huumorist. Ai-täh Rein Miller, Helen Kull, Annika Pall, Joonas Palmisto ja Kelly Uustam.

29. oktoobril tähistasime koos Simuna naisteklubiga Simuna rahvamajas Simunapäeva. 7. klassi õpilased esitasid näidendi „Teatris“ ja 8. klassi õpilased pakkusid maitseelamusi oma kohvikuga.

Nii näitlejaid kui kohvikupidajaid juhendas õpetaja Siiri.

31. oktoobril toimus halloween'i-temaline stiilipäev, kus nii õpetajad kui õpilased olid riietatud haloween'i teemaliselt.

Oktoobrikuusse mahtus ettevõtlikke, karjääriteemalisi ja harivaid tegemisi. Vaheaeg andis võimaluse mõnusaks hingetõmbeks, et novembris jälle mõnuga tegutseda.

Õpetaja Tauno keskkonna-alaseid teadmisi ja oskusi edasi andmas. FOTO: Heili Tammus

Teadus ja lõbu käisid käsikäes

Enne sügisvaheajale pääsemist oli Väike-Maarja gümnaasiumi 1.–6. klassil võimalus omandada keskkonna-alaseid teadmisi ja oskusi ning kogeda paljude jaoks oodatud koolimajas ööbimist.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA GÜMNAASIUM

Väike-Maarja gümnaasium keskendub igal õppeaastal ühele läbivale teemale, milleks tänavu on keskkond ja jätkusuutlik areng. Nii toimusidki keskkonnaõo nimetust kandval sündmusel algklasside ja peamajas erinevad põnevad õpetajate juhitud töötoad.

Gümnaasiumi peamajas juhendas õpetaja Tauno loodusliku indikaatori-ga pH mõõtmist ning kindlaks tehti, millised ained olid ohtlikud, millised ohutud ja kuidas ohtlikke aineid ohutuks muuta.

Õpetaja Anu õpetas keskkonnaõõ

loodusliku vee puhastamist filtri, sõe, sambla ja liiva abil.

Laborant Tiit juhendas binokulaaride ja mikroskoopidega erinevate parberite, trükipiltide, kirjutusvahendite jälgede, karvade ja putukate uurimist.

Õpetaja Helina käsitles oma töötoas erinevate pakendite omadusi ning prügisorteerimist.

Algklasside majas olid töötoad samuti prügisorteerimisest, vee omadustest, klaaspurkide taaskasutusest, looduslikust materjalist meisterdamisest.

Enne ööunne siirdumist said kõik osalejad end algklasside majas diskol tühjaks tantsida. Teadus ja lõbu käisid käes mindi järgmisel päeval vastu väiksele koolivaheajale.

Väike-Maarja õpetajad näitavad ühise liikumisega eeskuju

Teist aastat panevad gümnaasiumi õpetajad sügisvaheajal matkasaapad jalga, et kaks päeva ühiselt sammuda.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA
GÜMNAASIUM

Elmisel aastal käis Marje Eelmaa idee välja, õpetaja Tauno Ojasaar võttis enda peale marsruudi täpsema läbimõtlemise ja õpetaja Tuuli Saksa olmeasjade korralduse.

Väike-Maarja koolitöötajad on eesmärgiks võtnud läbida Oandu-Aegviidu-Ikla 370 km pikkune esimene tervet Eestit läbiv matkarada. Alustati Oandust ja kahe aastaga on läbitud pea 100 km. Kui elmisel aastal jäi kahe päevaga läbitud osa veidi alla 50 km, siis tänavu tuligi kokku täpselt 50 km ja osalejad tõdesid, et teisel korral oli lihtsam. Kui esimesel aastal oli katkestajaid, siis seekord jõuti finišisse ilma kadudeta. Ehk olid veidi abiks ka kogemused matka planeerimisel. Eesmärk on lisaks ühiselt värskes õhus liikumisele ja sportlikkusega eeskujut näitamisele kogu matkara-da läbida. Plussiks on teha ühiselt midagi väljaspool koolikeskkonda. Veidi on hinges juba kärsitust jõuda Iklasse kiiremini kui viie-kuue aasta pärast ning

Eesmärgiks on läbida 370 kilomeetri pikkune esimene tervet Eestit läbiv matkarada. FOTO: Tuuli Saksa

selleks tuleks võtta matkarada jalge alla ühe korra asemel näiteks kahel korral aastas.

Mis oli sel aastal erilist? „Läksime keskpõlguoni lähedalt mööda, kostsid automaadi- ja suurtükipaugud ja eriti julge tunne oli.

Ja kohtusime väga kodus-tatud hiirega!“ rääkis Tuuli. „Hiir tuli meie juurde, kostitasime teda allesjäänud kartulipudruga, mida hiir otsejoones sööma jooksis.“

Meie töötajad ei piirdu aastas vaid ühekorde matkaga. Lisaks individuaal-

setele tegevustele toimub nüüd teist aastat ka õpetajate ühine neliküritus. Sel õppeaastal on juba ka-nuu- ja jalgsimatka algust tehtud. Plaanid veel kindlad pole, aga ilmselt ootavad ees ka liikumine suuskade ja jalgratastega.

Sõpruskooli külastades paranes inglise keel ja avarus silmaring

2.–5. oktoobrini külastasid Norras Sirdalis asuvat sõpruskooli – Sinnesi kooli – Väike-Maarja gümnaasiumi tosin õpilast ning õpetaja Tuuli Saksa ja huvijuht Helina Lükk.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA GÜMNAASIUM

Külastuse eesmärgiks oli lisaks sõprussuhete jätkamisele leida ühiseid teemasid, millele edasist koostööd rajada.

Mida reis andis ja mis üllatas?

Norras tutvuti kooli ja kohaliku eluga, käidi fjordides, Euroopa suurima tammi peal, hüdroelektrijaamas.

9. klassi õpilane Laura Lamus ja 8. klassist Marit Vöhma jagasid koolimuljeid. Tähelepanu köitis kõik harjumuspärasest erinev: koolis ei tohi õpilased olla telefonis, vahetunnid on õues ja oma lõunasöök peab kaasas olema.

„Õpilased on igal vahetunnil õues. Seal on neil mänguplats, saavad tõukeratastega sõita, igasuguseid pallimänge mängida. Olime nendega koos ka kahes tunnis ja korraldatud ühistegevustel,“ rääkis Laura.

Emotsioone ja toredaid kogemusi tekkis reisi ajal palju. Enim vau-efekti olevat kogu reisiseltskonnas loonud Norra looduse võimsate mägedega.

Laura: „Enda sealsete peredega käisime ka mäe otsas koopas grillimas, mis tundus olevat väga tavaline ajaveetmisviis.“

Marit jagas elevust tekitanud hetke: „Meie sealne pereisa oli käinud Eestis, ta oli valmistunud ja laulis meie eesti keeles „Kungla rahvast!“

Ka õpetajad tõid välja nutivabaduse: „Kuni 8. klassini ei ole õpilastel telefoni koolis kaasas ja kõik jäävad

Norra kaunis looduses. FOTO: Helina Lükk

ellu.“ Neile jäi silma, et pedagoogi amet on seal au sees ja eriti hoitakse töötajate vaimset tervist. Näiteks on Sinnesi õpetajatel koolimajas eraldi korrus ning spetsiaalsed tööruumid selleks, et rahus oma ettevalmistavat tööd teha. Muljet avaldasid õuevahetunnid, mis on õpilaste jaoks normaalsus ja nende sisustamiseks ei pea õpetajad eraldi midagi korraldama, vaid noored suudavad ise aktiivselt oma aega sisustada.

Kui kevadise Väike-Maarja külastuse ajal olid norra õpilased huvitatud, et ka neil pakutaks sooja koolilõunat nagu Eestis, siis siiani pole see siiski teoks saanud. Õpilastele on koolis eraldi ruum, kus nad saavad süüa kodust kaasa võetud toitu, milleks on enamasti siiski võileivad.

Tuuli: „Mind üllatas, et regulaarselt toimuvad laste ja vanemate ühised „klassiõhtud“, mil lapsed tulevad koos vanematega kooli ning ühiselt mängi-

takse näiteks lauamänge või tehakse midagi muud põnevat. Vanemad tulevad hea meelega ja ka õpilaste jaoks pole probleem koos vanematega aega veeta nii.“

Marit tõi sõpruskooli külastamise plussina välja selle, mis taoliste reisi- de kasu olla võiks: „Inglise keel paranes ja silmaring suurenes.“

Mida tulevik toob?

Norra reisirõõmu osalemine võimalus oli neil, kes kevadel, kui Sinnesi kool meid külastas, sõpruskooli inimesi võõrustasid. Nii Laura kui Marit on tänaseni jäänud edasi suhtlema oma Norra „peredega“ ja toleaegete siinsete külalistega. Reis tekitas õpilastel mõtteid tulevikus ehk ka kusagil vahetusõpilase kogemuse omandada.

Õpetajad Helina ja Tuuli kinnitasid, et suhtlemine norra sõpradega jätkub ja püütakse leida ühist teemat, et kirjutada Erasmus+ projekti.

Kiltsi koolipere õpetajate päeval. FOTO: Kristel Kitsing

Õpetajate päeval pöörati rollid pea peale

ERKO ELMIK, SIRET STOLTSEN
JA 9. KLASS

Õpetajate päeva ettevalmistused said Kiltsi mõisakoolis alguse juba paar nädalat varem.

Oli vaja saata kutsed, teha tunniplaan, leppida omavahel kokku, mis-sugust tundi keegi millisele klassile annab, saada õpetajatelt juhiseid ja materjale. Kas teha õpetajatele tund või midagi muud välja pakkuda, pakida kingitused ja organiseerida aktus ning kõik selle juurde kuuluv.

Laura: „Mulle meeldis õpetajate päev. Nii sain ennast panna teistsugusesse olukorda ja õpetada endast nooremaid.“

Kermo: „Minu õpetajate päev oli üllatav ..., sest Virgo oli puudu. Siis oli mul päev väga palju raskem. Pidin andma tundi kolmele klassile korraga. Üldiselt oli väga tore päev.“

Mai-Liis: „Olin inglise keele õpetaja. Minu jaoks oli väga tore lastega koos Kahooti teha ja Aliast mängida. Väiksematega laulsime inglisekeelseid laule.“

Kaarel: „Mulle meeldis see, et ma sain ise tunde teha. Tore oli see, et

osad õpilased tegid minuga koostööd. Kõik oli vägev ja tore ning sain ka direktoritööd teha.“

Linell: „Minu õpetajate päev möödus rahulikult ja edukalt. Mulle väga meeldis oma päeva alustada väiksematega, sest neid oli tore aidata ja nendega jutustada. Minu jaoks ei olnud midagi eba-meeldivat, kõik oli väga super tore!“

Õpetajate päeval toimunud tund õpetajatele oli üle ootuste põnev, huvitav, lõbus. Oli näha, et tund oli korralikult ette valmistatud ja ajutised õpetajad olid ette valmistanud ennast mitte kõige korrektsemate õpilaste saabumiseks.

Väga positiivne oli, et suudeti ühe tunni sisse panna mitu teemat. Ja selle kõik ka läbi viia, olenemata sellest, et õpetajatest õpilased otsustasid keset tundi „Õllepruulijat“ laulma hakata. Oli väga selgelt näha üksteise reflekteerimist. Noored õpetajad näitasid, millised meie oleme, ja meie näitasime, millised võivad ühed keskmisest ulakamad õpilased olla.

Hoolimata kõigest suutsid värsked õpetajad olla rahulikud, õpilasi talitada ja tundi läbi viia. Samuti natuke isegi eeskuju näidata. Aitäh õpetaja Kaarel ja õpetaja Laura!

Paikuse õppekeskuse klassiruumi seina kaunistab väikemaarjalase grafiti

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Politseiametniku erialal õppiv Väike-Maarja gümnaasiumi 99. lennu vilistlane Merily Tambik kattis sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži Paikuse õppekeskuse kriminaalmenetluse klassi seina grafitiga, et õppuritele meenutada politseiametniku rolli ja olulisust ühiskonnas.

Idee käis välja sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži süüteo- menetluse õppetooli vanemõpetaja Aare Talvere, kes soovis, et õppurid saaksid süüteomenetluse tundidest kaasa veidi rohkem, kui vaid menetluse reeglid.

„Tulevased politseiametnikud peavad mõistma, et nemad on eeskujuks teistele. Politsei esmane roll on abistada inimesi, sekkuda, kus tarvis ning vajadusel läbi viia ka süüteomenetlust, kuid seda tehes ei tohi ise reegleid rikkuda, isegi mitte kogemata. Politseinik peab olema õiglane igas olukorras, ka nende suhtes, kes ise on õigust rikkunud. Kõige hullem on karistada süütut inimest, kelle käitumine ei ole olnud õiguslikult süütegu. Sageli on see tingitud asjaolust, et ei pöörata tähelepanu inimesele ega otsita vastust küsimusele „Miks?“. Sellise suure ebaõigluse vältimiseks on vaja õppida. Neist mõtetest inspireeritult sai valitud ka tekst klassiruumi seinale,“ selgitas Talvere.

18 ruutmeetrit seinamaali valmis Merilyl kahe kuuga. Oma töös kasutas

Grafiti meenutab õppuritele politseiametniku rolli ja olulisust ühiskonnas. FOTO: Merily Tambik

ta põhiliselt aerosoolvärve, suuremad ja väiksemad detailid tehti aerograafivärvidega ning lõpuks tulid appi ka akrüülvärvid. „Ma ei kahetse, et selle ettepaneku vastu võtsin ning plaani ka ellu viisin. See oli tore ajaviide. Kui saan teiste inimeste silmadesse sära tuua, teeb see mind väga õnnelikuks ja uhheks,“ rõõmustas Merily.

Seinamaal annab edasi mitut mõtet. „Oleme iseenda vangla. Võti on

muuta seda, kuidas me mõtleme ja tegutseme ning „ius est ars boni et aequi“, mis tähendab tõlgituna „õigus on headuse ja õigluse kunst“.

Ka väiksel maal pruuni aluse peal on Merily sõnul oma lugu. „Nimelt sisekaitseakadeemia lahtiste uste päeval oli üks nastik ennast maja sissepääsu juurde päevitama seadnud,“ naeris ta selle lustliku kokkusattumise üle.

Kiltsi laste kingitusest jätkub loomadel nosimist mõneks ajaks. FOTO: Merje Leemets

Õpilased loovutasid loomaaia asukatele üle poole tonni sügisande

MERJE LEEMETS
KILTSI KOOLI DIREKTOR

Kui me kevadel lastega kõrvitsa- seemned mulda pistime, ei uskunud me sugugi, et lõpptulemusest selline meediamull puhutakse. Loomaaia jagatud videoklipp äratas huvi „Aktuaalses kaameras“ ja nii me teleparki sattusimegi.

Kiltsi mõisakooli lapsed ja õpetajad on kolmel aastal kasvatanud ühiselt Tallinna loomaaiale ja Elistvere loomapargile lisaks kõrvitsatele ka muid aiasaaduseid. Traditsiooniks seda just nimetada veel ei saa, aga selles suunas asjad liiguvad. Plaanime leida kooli maa-alale ka koha, kus kastpeenardes saab koos kasvatada juur- ja aedvilju.

Kui õpetaja Erko esmaspäeval töökoja ukseid avas ja aiasaaduseid vastu võt-

ma hakkas, oli väike ootusärevus täiesti kohane. Ja siis nad saabusid – auto auto järel veeres kooliõuele ja kõrvitsaid hakati välja vinnama. Loomaaia andmetel oli meie poolt kohale toimetatud kõrvitsaid üle 500 kilogrammi, olime koguse poolest Kadrina keskkooli järel teisel kohal. See teeb enamvähem kümme kilo õpilase kohta. Lisaks veel punapeete, porgandeid, kartuleid ja õunu, isegi õpetaja Marje kasvatatud arbuusid jõudsid Tallinnasse.

Loomaaia oli igal klassil tegemist töölehtede täitmisega ja loomade uudistamisega. Eriti mõnusa tunde tekitasid kaljukitsed, kes esimesed kõrvitsad nosimiseks juba aedikusse olid saanud. Nüüdseks on igale õpilasele vaatamiseks väljas ka tänukiri panustamise eest loomade söögilauda.

Järgmisel aastal kostitame taas Elistvere loomaparki.

Simunapäeval avati Terje Hiietamme maalinäitus

MARY TAMMET
MTÜ SIMUNA NAISTEKLUBI

29. oktoobril saime kokku Simuna rahvamajas, et tähistada simunapäeva.

Kuna meie motoks sel päeval on „tegusad inimesed Simunas läbi aegade“, siis avasime pidulikult Terje Hiietamme esimese maalinäituse „Aeg iseendale“.

Terje tuli Simunasse pärast juuksurikooli lõpetamist ja on Simuna piirkonna inimeste kaunite soengute eest hoolt kandnud juba aastaid. Lisaks mängib ta Simuna kapellis kannelt ja tema helisev lauluhää on tuttav paljudele kuulajatele. Ka laulutekstide ja luuletuste kirjutamine tuleb tal hästi välja. „Simuna valss“ on kapelli repertuaaris juba tuntud lugu. Simunapäevaks sai kaante vahele Terje esimene luulekogu. Kellel huvi, saab seda sirvida Simuna rahvamaja näitusesaalis.

Mõni aasta tagasi, kui viirus ei lubanud juuksuritööd teha, tekkis Terjel äkki vaba aega ja ta ostis paberi ning pliiatsid. Esialgu valmisid värvilised kaardid, interneti toel juurde õppides lisandus julgust ja osavust. Öeldakse, et kui õpilane on valmis, tuleb ka õpetaja. Väike-Maarja seltsimajas oli kunstiringi juhendamist alustanud Kristen Suokass. Nii leidis Terje võimaluse maaliõpinguteks. Simunas avatud näitusel saimegi tutvuda Terje loominguga.

Näituse avamisele oli kogunenud ligi sada inimest. Terje sai võimaluse rääkida oma kunstiõppimise protsessist. Õpetaja Suokass, kes aitas ka Terjel luulekogumikku koostada, luges meile ette paremaid palasid. Simuna kapelli esituses saime kuulda ka Terje loomingut ning võrukeelset laulu. Simuna kooli tõi külakostiks õpilaste näidendi „Teatris“, mis publiku poolt väga soojalt vastu võeti. Kooliõpilaste kohvik pakkus suupisteid ja hõrgutisi.

Suur tänu Terjele kauni näituse eest, mida saavad nüüd kõik huvilised käia Simuna rahvamajas uudistamas aasta lõpuni. Tänu Simuna kapellile ja Liivi Raimlale, Simuna kooli näiteringile, õpetaja Siirile, Simuna kooli õpilastele, Silverile, Simuna rahvamajale, Simuna naisteklubile, kõigile armsatele inimestele, kes kohale tulid .... Tegite meie päeva eriliseks!

Terje Hiietamm oma esimese maalinäituse avamisel. FOTO: Silvi Sirelpuu

Hõimupäeval tutvuti Väike-Maarja muuseumis viru keelega

EDGAR TAMMUS
VÄIKE-MAARJA MUUSEUMI JUHATAJA

21. oktoobril oli jälle põhjust lipp heisata ja enda üle uhkust tunda, käes oli järjekordne hõimupäev.

Hõimupäeval pööratakse rohkem tähelepanu meie sugulasrahvastele. Varasemalt on Väike-Maarja muuseumis tutvutud ungarlaste, ingerlaste ja maridega. Seekord otsustasime vaadata natuke lähemale ning mõista, kes oleme meie – virulased.

Et virulase olemusest paremini aru saada, olime palunud muuseumisse viru keele asjatundja Suokassi. Justnimelt keele, mitte murde – selle tegi Suokass kohe alguses selgeks, et oma keele üle tuleb uhkust tunda ja seda murdeks alandada ei ole mõistlik. Nii nagu võrulased, hiidlased ja randlasedki, peaksid ka virulased oma keelt väärtustama.

Kuid mis on see viru keel? See on see keel, mida siitkandi inimesed on alati rääkinud. Viru keel ei ole päris korrektne kirjakeel, vaid pigem keel, mida rääkisid meie esiisad ja esiemad. Kui keegi ütleb, et sugulased tulivad meile jälle külla, siis ei ole mõtet kiirustada ütlejat parandama, sest Virumaal inimesed tulivadki. Silmiavavaid näiteid tõi Suokass veel ja veel. See tegi südame soojaks, sest paljud kohaletulnud hõimupäevalised tundsid ära, et nad kasutavad enesele märkamatu virukeelseid sõnu igapäevaselt.

Keelejutu vahele sai kuulata noorte virulaste muusikalisi etteasteid. Väike-Maarja muusikakoolist olid direktor Taavi Taari juhtimisel muuseumisse tulnud värsked muusikud. Mängiti erinevatel pillidel klassikalist muusikat. Päeva jooksul sai kinnitust, et pooleteise kuuga on võimalik õppida tuubat mängima küll.

Hõimupäeva lõpuks sai ühise kohvilaua taga maitsta Eipris valminud kohupiimata, „kohupiimakooki“ ja vahetada mõtteid viru keele ja virulaste üle.

Suokass rääkis viru keelest, selle ajaloo ja pärimusest. FOTO: Kristel Kitsing

Koguduse aastapäev tõi rahva kirikusse

TRIIN KRUGLOV
RAKKE KOGUDUSE JUHATUSE LIIGE

Rakke kogudus tähistas oktoobrikuu viimasel nädalal oma 87. sünnipäeva.

Rakke kirik on eelnevalt tegutsenud aastaid ühetoalises üürikorteris, pärast seda kui tulekahju nende kirikuhoone hävitas. Nüüdseks palju suuremal pinnal tegutsev kogudus sai järjekordselt kokku tulla ning tähistada armsa koguduse aastapäeva. Koguduse sünnipäev on alati eriline päev, kuhu kogunevad koguduseliikmed ja sõbrad ning tuuakse Jumala ette ühine tänu kõige eelneva aasta sündmuste eest.

Neljapäeval, 26. oktoobril toimus Rakke kirikus kultuurkapitali toetusel koostöös muusikute fondiga PLMFi ilus sünnipäevakontsert. Üles astusid muusikud Neeme Ots erinevatel trompetitel ja Jaan Ots klaveril. Muusikud said sooja vastuvõtu ja tulise aplausi osalisteks. Kontserdile järgnenud kohvilauas oli kuulajatel suurepärase võimalus muusikutega vahetult suhelda. Lahkudes jäeti hüvasti lootuses taaskohtuda. Suur tänu Sulle armas Heli-Liivia Komp, et oled aidanud PLMF kontserditel meie kirikusse jõuda. Loodame, et meie koostöö jätkub ka edaspidi.

Pühapäeval, 29. oktoobril koguneti juba varakult, sätiti toole ja laudasid, valmistati toitu, tehti bändiproovi, lisati viimaseid kaunistusi ja ruum hakkas täituma sünnipäevakülastajatega. Kui tavaliselt inimene ise kutsub oma sünnipäevale külalised, siis koguduse sünnipäev on sellepoolet erinev, et kõik on oodatud ja kunagi ei tea, kes otsustab su sünnipäevale tulla. Teenistuse alguses luges pastori kohusetäitja Tiina Teppo kirjakohta Johannese evangeeliumist, kus räägitakse hea vilja kandmise olulisusest. Jumala abiga ja temaga ühenduses olles, saame kanda head vilja.

Muusikalise osaga tervitasid ja juhitasid Jumala ülistusse isa ja poja duo Erki-Andres ja Joonatan Nuut ning öed

Kohalolijaid oli palju, rohkem kui oodatud sai. FOTO: Triin Kruglov

Rutt, Marta ja Gloria Poolakese. Jutlustama oli tulnud Valga Betaania koguduse pastor Otto Aavistu, kes innustas kuulajaid kutsuma igal päeval oma ellu Jeesust. Kõlama jäid sõnad: „Tule Jeesus, tule! Me kõik vajame Jumalat ja tema elustavat väge“. Paluti õnnistust koguduse uuele juhatusele ning kogudusse õnnistati uued liikmed.

Pärast rikkalikku vaimutoitu said kõik kohalolijad keha kinnitama hakata. Laud oli otsekui ise ennast küllakostiks toodud hea ja paremaga külluslikult katnud. Puudust ei olnud ka maiustustest. Lauale oli toodud mitmesuguseid kooke ja torte, lisaks kohv ja tee. Mõnus jutuvadin õhus, said laudade ümber kogunenud inimesed omavahel veel suhelda. Kõigi meelt lahutas esmakordselt kirikusse külla tulnud kass Kuldkera. Pidu hakkas siiski vaibuma ning õhtu tõi rahu ja vaikuse. Jäi tänutunne. Tänutunne oma koguduse eest, kordaläinud päeva ning kõigi eest, kes kohale olid tulnud või südames kogudust mees pidasid.

Kohalolijaid oli palju, rohkem kui oodatud sai. Nüüd, mil kogudusel on olemas suuremad ruumid, on ka võimalusi palju rohkem. Regulaarselt toimuvad pühapäevased jumalateenistused, nädala sees saadakse kokku osaduseks ja piiblikooliks. Taas on kogudus avanud oma ruumid ka lastele. Juba teist aastat järjest on toimumas lastele mõeldud üritus Restart, et koos kuulata põnevaid lugusid Jumalast, laulda, meisterdada ning mängida. Selle raames sai ka Eesti evangeeliumi kristlaste ja baptistide koguduse liidu projektitoetusega korraldatud Aa rannas kristlikus laagrikeskuses Gideon lastele laagri. Koostöös Pille Lille muusikute fondiga toimus sellel aastal kolm klassikalise muusika kontserti.

Kõik need erinevad projektid, k.a aasta suursündmuseks kujunenud aastapäeva ehk sünnipäeva tähistamine, on küll olulisel kohal ja erilised, kuid samavõrra oodatud on iganädalased koguduse kokkusaamised. Kogudus ei oota ainult kutsutuid külalisi, vaid on alati avatud kõigile uudistajatele.

Isadepäeva fotojaht pakkus südamlikke papsi ja lapse hetki

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonna ja kohaliku valla koostöös toimunud isadepäeva fotojahi „Paps ja laps“ võitis Kai Viisma fotoga „Issi las ma ka vaatan ...“.

Teise auhinnalise koha sai foto „Koormatäis lapselapsi“ mille autoriks Liis Tüürsal. Kolmas väärikas koht läks Laura Alatseile kaadrisse püütud foto eest „Parim pidu on koos issiga“. Publiku lemmikuks kuulutati Katrin Pille tehtud foto „Kui isa pole, on ema kõige kallim“.

22. oktoobrist 3. novembrini väljandud fotojahil „Paps ja laps“ võisid osaleda kõik Väike-Maarja valla elanikud, kes tundsid, et isa ja lapse ühishetked väärivad jäädvustamist.

Konkursile laekus pool-sada fotot ning parimate tööde autoreid tunnustasid Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonna esinaine Anneli Mikiver ja Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla Põhjakeskuse kinkekaartide ja Naiskodukaitse lisaauhindadega isadepäeval.

Isadepäeva fotojahti on Väike-Maarja vallavalitsus ja Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskond korraldanud aastast 2017.

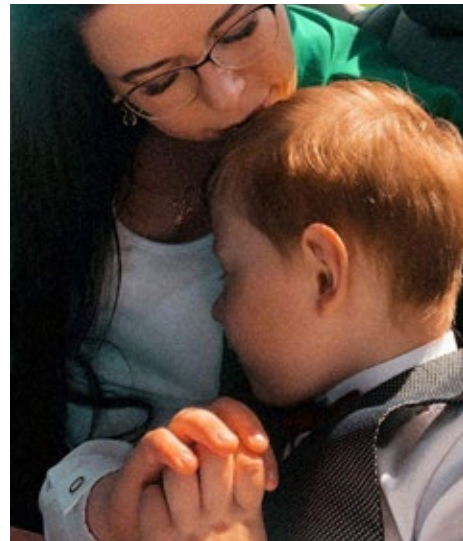
„Issi las ma ka vaatan ...“. FOTO: Kai Viisma

„Koormatäis lapselapsi“. Foto: Liis Tüürsal

„Parim pidu on koos issiga“. Foto: Laura Alatsei

„Kui isa pole, on ema kõige kallim“. Foto: Katrin Pille

Wõnnusvere Wabalava esietendus läks täismajale

14. oktoobril Wõnnusvere Wabalaval toimunud näiteringi lühinäidendile „Jõuluvana kodu jõulud“ kogunes üle saja inimese. Saal oli esietendusel puupüsti rahvast täis.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

„Me olime väga meeldivalt üllatunud, kui saal rahvast puupüsti täis tuli,“ rõõmustas Meret Oja, et said koos abikaasa Rauliga Avispeal inimestele pakkuda mõnusat meelelahutust ja lusti.

Margus Oopkaubi lühinäidend, mille lavastas Raul Oja, võttis publik sedavõrd hästi vastu, et aplaus ei tahtnud vaibuda. Lisaks lavastajale olid osatäitjad Jaanika Puusta, Sten Rats, Mariella ja Argo Liivak ning Kaja Salla.

Avatud oli ka jõulukohvik, kus pakuti muuhulgas verivorsti ja hapukapsast, toimus jõululaat ning avatud oli näitusenurk „Kui naistel on savi“.

Laadale müüjaid kutsudes pidasid Meret ja Raul Oja silmas just seda, et tooted oleks kohalikele, taskukohased, huvitavad ning vajalikud. „Järgmisel korral oleme muidugi julgemad laadalis kutsuma, sest ostjaid jagus kõigile,“ teatas Meret rõõmsalt. Näiteks saviringi naiste poolt tegevuse toetuseks tehtud jõulujubinaid said pea kõik müüdud

Trupi liikmetel oli etenduse kokkuharjutamiseks aega mõned kuud. FOTO: Kristel Kitsing

ning mitu kruusi ka näituse „Kui naistel on savi“ riulilt. Mereti küpsetatud leivad kadusid letilt kui ahjusoojad said kohe ürituse alguses.

Hobikuduja ja käsitöeline Meeli Veia, kes lakkamatult leti taga varrastel käia lasi, ütles, et üritus läks suurepäraselt. „Eesmärk ei olnud rikkaks saamine,

Näitusenurk „Kui naistel on savi“. FOTO: Kristel Kitsing

vaid osalemine,“ kiitis ta võimlust oma hobi ja tegevust laadal tutvustada. Nii teab inimene, kelle poole pöörduda, kui tekib huvi mõne sokipaari järele.

Avispea mesilindude toodangut pakkus Sipre mesila peretütar Sigrid. Sipre mesila perenaise Siret Kurveti sõnul kogukonnas neid küll

teatakse, aga valminud oli uus meesegu piparmündiga, mida laadal tutvustada. Tema jaoks oli oluline nautida kogukonna ühistegevust. „See tugevdab kogukonnatunnet ja ühes rütmis hingamist – mulle läheb see korda, mis kogukonnas toimub,“ selgitas ta. Endine tallinlane on Avispeal juured alla ajanud ning sedast, et maal elades ühistegevus liidab ja selle nimel peab pingutama.

Keili Pohlak rõõmustas naise looduskosmeetikaga. Laualt võis leida näiteks kohvi ja šokolaadi kehasufleesid ning ka huulepalsameid. Hobikorras käsitöökosmeetikat valmistav Keili ütles, et ta ei reklaami oma tooteid suurelt, tal on püsikliendid, aga kasutas võimalust laadal osaledes sel teemal inimeste teadlikkust tõsta. „Kes minu toodet ostab, et ta teaks, mis seal sees on, ja et temaga ei juhtu midagi sellist, mis võib juhtuda mõne teise tootega,“ selgitas laste nahaprobleemide tõttu ise looduslikku käsitöökosmeetikat valmistav naine.

Elle Trei oli letile laotanud isetehtud ehted ning kotti sai pista veel Helle-Mall Niinemetsa valmistatud moose, mille müügitulu läks MTÜle Võnnusvere OK.

Mõnusat elevust pakkus ka keset värvilist sügist kingitusi jagav jõuluvana. Kõik kohal viibinud lapsed said kingipaki kohe pihku, aga leidis ka julgeid luuletuseluigejaid täiskasvanute hulgas, kes laval oma salvide lugemisega kingipaki lunastasid.

VHK jõulusõim vaateaknal Tallinnas Vene tänaval, 2022. FOTO: Kadri Lepik

Kotli Maja häälestub jõululainele

KADRI LEPIK

Mis võiks olla ühist Kotli Majal ja Rooma paavstil? Täpsemalt, mis võiks siduda kaugest Vatikanist Eesti kindakirjaliste musterloomadega, mille kudumisest MTÜ Kotli Maja mõne aasta eest kauni käsitööraamatu välja andis? Aga ehk olete kuulnud jõulusõimede tänava traditsioonist Tallinna vanalinnas?

Kõik sai alguse sellest, et tähistamaks 800 aasta möödumist Liivimaa nimetamisest Maarjamaaks, võtsid Maarja-

maa haridusselts, MTÜ Miikaeli Ühendus ja Tallinna vanalinna hariduskolleeegium nõuks taas elustada ühe vana kauni traditsiooni. Koos lastega valmistasid vanemad ja õpetajad suure hulga jõulusõimi ning adventiajaks sai neist uhke näitus vanalinna vaateakendel. Tänavu tehakse seda juba üheksandat korda.

Mullu tuli Püha Miikaeli kooli juhil Enel Kotlil, kes oli kirimustriliste käpikloomadega varem kohtunud, idee teha jõulusõim kootud käpiknukudest. Lapsevanemad ja õpetajad käisid mitmeid kordi Anu Kotli juhendamisel loomakudu-

mist harjutamas ning sõim sai imeilus.

Igal aastal valitakse Vatikanis jaoks välja sada väikest jõulusõime kõikjalt üle maailma. Tänavu on kolmesaja esitatud kandidaadi seas ka VHK kootud jõulusõim Eestist. Väga tõenäoliselt ei ole midagi nii omanäolist varem seal nähtud. Hoiame siis põialt, et meie rahvuslikud mustrid koos loomade, lindude ja jõululapsega peagi Rooma paavsti juurde sõita saaksid.

Koome oma musterlooma

Samal ajal saab igaüks musterlooma kudumist ka ise proo-

vida. Ühe kudumisõhtu tegime Kotli majas juba oktoobri lõpus. Jätkame Anu Kotli juhendamisel 25. novembril kell 15 Kaarli talus. Kõik, kel huvi ja natuke näputöökogemust, on oodatud oma looma kuduma. Kogu info selle kohta, mida kaasa vaja võtta, kuidas tulla ja millal veel koos kududa saab, paneme üles Kotli Maja Facebooki lehele. Aga võib ka Kadrile helistada tel 523 6582 ja ise täpselt järele uurida.

Lapsed ja lapselapsed rõõmustavad kindlasti väga sellise täiesti ainulaadse värvilise, pehme, ning mis peamine – isetehtud, kingituse üle.

Rakke kultuurikeskus kutsub osalema kaunistuste väljanäitusel

RENE PÖLLUMAA

RAKKE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Rakke kultuurikeskus kutsub tööle panema oma fantaasia ja loovuse ning osalema fantaasiarikaste sein- ja uksekau-

nistuste väljanäitusel. Idee autoriks oli valla dekorator Mary Tammet ning ettevõtmise eesmärgiks on osalejate koostöö ja loomingulise potentsiaali ergutamine.

Oodatud on kollektiivide, sõpruskondade või üksikisikute loodud seaded, mida peaks saama seinal riputada.

Materjalid ei pea olema taimsed, kasutada võib kõikvõimalikke materjale ning piiramatut fantaasiat. Taaskasutus ja jätkusuutlik materjalide kasutus oleks tervitatav.

Tööd peaksid jõudma Rakke kultuurikeskusesse 4.–8. detsembril ning 9. detsembril saab jõululaadal anda hääle enim meeldinud seadele.

Võimalus on hääletada ka Rakke kultuurikeskuse FB keskkonnas, kuhu pildid seadetest lisatakse.

Publiku lemmik saab auhinnaks meisterflorist Tuuli Luiga koolituse talle sobival ajal ja kohas.

Infot saab Rakke kultuurikeskuse telefonil 5569 2792.

FOTO: Tuuli Luga

Rattasõit on nii Kalle Kriidi (paremal) ja tema isa Kaido Kriidi suur kirg. FOTOD: Kristel Kitsing

Rattaäss Kalle Kriit: ekraaniaja arvelt üks tund liikumisele

Endine profirattur Kalle Kriit tähistas vahetult pärast isadepäeva, 13. novembril neljakümnendat sünnipäeva. Mees peab Rakveres rattapoodi, korraldab Ebaveres Pandivere rattasõitu ning on lastele eeskujuks liikumisharjumuste kujunemisel.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Kui meie teame Kallet kui rattasõidu fanatti, siis tegelikult on ta lapsest saati ka murdmaasuusatamist teinud ning veidi tennist mänginud. Õigupoolest pole tema isa ja treener Kaido Kriit kunagi lapsi trennides esmatähtsaks pidanud tippude vormimist, vaid püüdnud neist kasvatada tublid inimesed ja head pereisad-omad. Ütleb Kallegi, et neid asju, mida oma isalt ellu kaasa noppida, on palju, aga spordist rääkides, siis väärtustab ta just seda, et sai lapseas proovida erinevaid spordialasid. Need on arendanud koordinatsiooni, kasvatanud julgust ja õpetanud teistega arvestama.

Aega tuleb enda jaoks võtta

Kalle on sihikindel. Sageli vajutab ta oma ettevõtmistes peddaali põhja. Aga aega tuleb võtta ka enda jaoks, kasvõi poolajoojaga, et kiire elutempo juures vastu pidada. „See on väga oluline, sest iga inimene vajab hoolitsust,“ ütles Kalle. Ettevõtjana tuleb osata asju delegerida. „Eks see keeruline on, aga ilmselgelt see oskus enese jaoks aega võtta, on võtmeküsimus.“

Eelmisel talvel võis meest Ebavere radadel sageli näha. „Ikka püüdsin kaks korda nädalas tunnike või kaks leida, et Ebaveres lihtsalt vaikuses olla ja suuskadel mingeid tähtsaid asju ajada.“ rääkis Kalle, kuidas suusatamine aitab tal ennast maha laadida ja argirutiinist välja rebida.

Kui talvel liugles ta lumel

ning kevadel ja suvel sõtkus pedaale, siis paar viimast kuud on tulnud peeglisse vaadata ja tunnistada, et kuidagi lappesse on asi läinud. „Ei ole osanud aega võtta või on olnud selline jutumärkides madalseis. Natuke peab ennast suruma ka, et taas joonele saada,“ tunnistab ta. Liikumisharrastajana ta teab, et tegelikult piisab ju kahest, kolmest või neljast korrast nädalas, et läbi liikumise sisemine tasakaal leida. Aga nagu kõik teavad, siis kõige raskem on saada diivanilt püsti ja riidekapini. „Kui sa asjad juba selga saad, siis pärast see mõnus enesetunne annab päris palju juurde.“

Väike-Maarjas on Kalle arvates ideaalsed võimalused spordiga tegelemiseks. „Hüppa koduukse ees ratta selga ja sõida, kuhu tahad ning samamoodi ka muude harrastustega. Ebavere on neli kilomeetrit: suusata, jookse, mängi kettagolfi, kergliiklusteed on olemas, samuti spordikeskus, staadion ja mänguväljakud,“ loetles Kalle.

lgakevadine rattavõistluse ootus

Oma aega ja energiat panustab Kalle kõige muu kõrvalt ka spordiürituste toetamisse, aga ka korraldamisse. „Minu number üks, millega ma enast sidunud olen viimasel neljal aastal, on Pandivere rattasõit,“ sedastas ta. Miks see talle meeldib ja miks ta seda kõikide muude kohustuste kõrvalt koos Jane Kooliga teeb ja sinna oma aega ning energiat panustab, on puhtalt kogukondlik pool. „Kui tutvavad ja mõned ka mittetutavad lapsed hakkavad poes või

alevi vahel juba kevadel küsima, et millal see Pandivere rattasõit on – see paneb minul silmad särama,“ rõõmustas ta, et see läheb inimestele korda.

Pandivere rattasõit ei rikasta mitte laste ja täiskasvanute spordikalendrit, vaid tõi tänavu tillu- ja noortesõidul kaasa lööma 160 last. „Kui arvestada, et tegemist on kohaga Rakvere külje all, siis on see laste arv ülihea,“ rõõmustas Kalle.

Teine asi, mis ühtlasi kulutab mehe energiat, aga annab ka tagasi, on organiseerimise pool. „Kui ma midagi teen, siis ma tahan endast anda maksimumi. Kui midagi vussi läheb, siis järgmisel korral tuleb proovida see paremini teha,“ märkis ta. Tegelikult on ürituse korraldusmeeskonnas mitmekümnepealine kamp, tänu kellele igal aastal üritus toimub ning loomulikult saab see toimuda tänu osalejatele, kes tulevad ja võtavad lapsed kaasa.

Vanemate eeskuju on oluline juba varajases lapsepõlvest

Tehnoloogia areng võimaldab lastel mugavalt lihtsalt istuda ja sõrmega üle ekraani vedada. Kuidas saaks lapsevanem lastesse liikumissuuna süstida? Kalle arvates on võtmeks mitu asja koos. „Kui vanemad panevad ise jooksuriided selga, lähevad rattaga sõitma, lastega lihtsalt kõndima või õue – see määrab päris palju,“ tähtsustas ta vanemate eeskujut. Eks laste jaoks on number üks ju koolis ja lasteaia käia, aga muu aeg tuleb ka ära sisustada. „Selleks, et lapsed tahaks õues olla, ei saa täna sellele lootma jääda, et see kuidagi iseenestest laheneb. Natukene tuleb kindlasti ise kaasa aidata,“ arvas ta. „Oma laste pealt vaadates, kui sa nendega hakkad mingeid ühiseid rattatiire tegema, siis hakkab kiiresti sealt tulema küsimine, et millal jälle. Või kui sõidad rattaga Väike-Maarjast Ebavere keskuseni, siis mingil hetkel avastad, et tuleb ettepanek sõita Kiltisini,“ tõi ta näite ja lisas, et tegelikult need väikesed inimesed vahel üllatavad ja me ise alahindame neid sageli.

Kindlasti ei tohiks liikumine minna aga liiga vara spordiks. Vahel on laste spordiringide va-

hel logistika sättimine küll keeruline, aga tarvis on neid julgustada, arvas Kalle. Mida rohkem on piirkonnas spordiüritusi ja lapsi kaasame, seda rohkem saavad nad sellest innustust. „See ei pea olema alati võistlus, võibki olla mingi äge rattamatk,“ tõi ta näite ja kiitis Väike-Maarja gümnaasiumi eestvedamisel hiljuti toimunud sarnast üritust. Kalle leiab, et laste jaoks peab spordis olema võimalikult palju lõbu. „Kui seda valu, pingutust ja kannatust hakkab noorena tulema liiga palju, siis kaob rõõm,“ teadis Kalle, aga märkis, et seda on kahjuks päris palju võistlustel näha. Pigem on oluline kogemuse saamine ja koos tegemine – julgustamine. „Ei tohi liialt suruda, et koht on tähtis. Ikka osavõtt ja sellest rõõmu tundmine.“

Ekraaniaja arvelt üks tund liikumisele

Ka täiskasvanuid innustab endine profirattur liikumisaastal oma tervise eest hoolt kandma, aga ütleb, et endale ei tohiks panna väga suurt koormust. „Minu soovitus on algses alustada näiteks kaks-kolm korda nädalas, mitte selliselt, et ma lähen jooksma ja jooksen tund aega.“ Juba see on suur võit, et spordiriided selga panna ja tempokat kõndi teha. „Esimesel nädalal ehk kolm-neli kilomeetrit, teisel nädalal viis-kuus – et harjuda, et riided selga saaks ja koduukse enda järel kinni.“ Ei ole vahet, kas üksinda, sõbraga, elukaaslasega või lastega. „Seda võiks ise otsustada, inimesed on erinevad,“ arvas Kalle, aga soovitas üles ehitada kerge mudeli. Üks on aga kindel, mida Kalle ka kõva häälega kõigile välja julgeb öelda. „Kui liikumise ja spordiga tekib järjepidevus, hakkab tulema palju positiivset: enesetunne läheneb paremaks, uni on parem ja ärevust jääb vähemaks.“

Pereisana teab ta, et kõigil on kiire, aga tegelikult on võimalik see tunnike või poolteist leida muude tegevuste arvelt. Tuleks vaadata, palju seda ekraaniaega või telefoni taga tiksumist on. „Kui kahe tunni asemel ekraaniaega võtta üks tund, siis ma arvan, et elus midagi halvemaks ei lähe. Uudised saavad loetud ja maailmaasjadega oled kursis. Ülejäänud tunniga võta midagi

ette: mine saali, rattaga sõitma või suusatama,“ innustas ta.

Liiga suurte eesmärkide võtmine seab tema arvates pinged. „Siis on fakt see, et kolmandal päeval ja edasi on jalad valusad ja põlved valutavad ning leiame ennast uuesti sealt diivanilt. Võib-olla leiame suhteliselt kiirelt ennast perearstikabineti ukse taga.“ See pole tegelikult ju eesmärk. „Alguses peabki tegema ehk plaanipõhiselt, et saada nõu süsteemist välja.“

Kokku võib põrgata karu või ilvesega

Oma lemmikud tiirud on Kallel juba Väike-Maarja vallas välja kujunenud. Nendeks on Ebavere mets ja Rohu baaside ala. „Mõned aastat tagasi nägin Rohu baaside piirkonnas paarisaja meetri kauguselt emakarju poegade, aga siis nad nägid mind, ehmatasid ära ja jooksid metsa,“ meenutas Kalle seika. Sel suvel õnnestus tal aga kuu enne Pandivere rattasõidu üritust Ebavere metsas õhtusel ajal lähedalt karuga kohtuda. „Kui looduses ringi tuuseldada, võib neid erinevaid tegelasi kohata,“ naeris ta.

Rattal meeldib vurada talle nii looduses kui maanteel. No ja natuke oleneb see ka tujust. „Vaatan erinevaid faktoreid ka: mis on ilm ja kust on tuul – pigem vastavalt ilmale, tujule ja palju aega on.“ Järsku meenub talle ka päev, mil kilomeeter Väike-Maarja alevist eemal oleks ta ühel kruusateel kokku põrganud magava ilvesega. „Siin on ikka seltskond kirju,“ naeris ta tagantjärei nende juhtumite üle.

Nähtavus ja ohutus ennekoike

Praegusel pimedal ajal jalgrattaga autoteel ja veel eriti lastega, seda võiks Kalle arvesse pigem võtta. Väike-Maarjast Ebavereni on kergliiklustee küll valgustatud, aga sealt edasi Kiltisini on pime. „Kui rattale panna ette korralik esituli, kiiver pähe ja taha ka rattatuli vilkuma ning vastavalt ilmastikule riided selga tõmmata, siis on võimalik tegelikult pimedas väga hästi rattaga sõita,“ arvas ta. Ebavere metsas saab sügisel mööda suusaradu aga Kalle arvates pimedas väga hästi sõita, kellel on tahtmist ja soovi.

Kallele endale meeldis ka mõned aastad tagasi pimedas rattaga sõita. „Läksin mööda rattateed Ebavere ja sõitsingi kottipimedas metsas.“ Pime mets on tema arvates natuke müstiline koht ja saab veidi teistmoodi kogemuse,“ Head rattatuled näitavad aga nii, et pool metsa on valge.

Laste puhul rõhutab Kalle rattasõidu juures üle samuti olulised asjad.

„Tuleks jälgida, et kiiver oleks õigesti peas ja muu varustus küljes: helkurid, rattakell ning tegelikult täiskasvanu puhul samamoodi.“ Isegi suvisel ajal, vahet pole, mis kell on ja kas päike paistab või mitte, v i l g u b tal alati t a g a t u l i . „See on n a g u h a s t i suur

elukindlustus, mida iga inimene saab iseenda jaoks ära teha.“

Sügisel hooldamata ratas rõõvib kevadel rahakotist rohkem

Vilunud rattasõitja ja rattapoe omanik ütleb, et rattahooldusega on mõistlik tegeleda just sügisel. Rattaga on nii nagu autogagi, et aastast korra kindlasti peab midagi tegema, kas siis õlifiltrid vahetama või uued rehvid vastavalt hooajale alla panema. Nüüd, mil hooaeg hakkab vaikselt otsi kokku tõmbama, on just õige aeg. „Kõik, mis sõidab ja liigub, see kulub ning vajab tegelikult hoolt ja hoolitsust,“ ütles Kalle ja lisas, et kui ratas jääb seisma, ja kui ta on veel must ning tehniliselt halvas seisus, siis kevadeks on kindlasti pahandust kordades rohkem. Kevadel tekivad rattahooldustes ka järjekorrad, sest ilusate ilmadega tahavad kõik taas sõitma minna.

Kuna mees aga igapäevaselt nagunii Väike-Maarjast Rakverre tööle käib ja kahe koha vahet sõidab, siis sügisel ja talvisel ajal aitab ta meeleldi kohalike ratate teoga. See loob hea võimaluse ratas enne talvepuhkusele saatmist ära hooldada, et kevadel lume sulades saaks lustlikult taas sadulasse hüpata.

Inimeste teadlikkust tuleb tõsta

Inimeste teadlikkuse tõstmiseks on rattapoe omaniku sõnul veel palju tööd vaja ära teha. Näiteks ratta kumme peaks kuus kord kuni kaks kindlasti pumpama. „Paljudel inimestel on arusaam, et kevadel midagi pumbatakse või on varasemalt õhku veel sees ja ei tegeleta sellega üldse – tegelikult sõidetakse pooltühjade kummidega.“ Lisaks sellele, et on raske sõita, ei ole see ka ohutu. Sise- või väliskummi katkimineku oht on ka oluliselt suurem. Ka keti õlitus ja pidurite kontroll on olulised. „Võtame kasvõi hästi lihtsa näite,“ teeb ta puust ja punaseks. Kui auto pidurid ei tööta hästi, mis siis juhtuda võib? Liiklusõnnetus. Sõidad kellelegi tagant sisse,“ märkis Kalle. Tegelikult on ratta piduritega täpselt samamoodi, sest jalgrattad liiguvad koos ja kohtuvad jalgrattateel autode ning jalakäijatega. Just seetõttu on Kalle ütlusel ratta tehniline seisukord sama oluline. „Panen inimestele südamele, et vähemalt aastast korra peaks kindlasti laskma selle spetsialistidel üle vaadata.“

Pandivere rattasõitu on Kalle Kriit koos Jane Kooliga korraldanud juba neli aastat.

Rattabaas
Lai 12, Rakvere
Tel 5341 6418

Aasta lõpuni tasuta transport!

RATAST HOOLDA SÜGISSEL!

www.rattabaas.com

Väike-Maarja spordikalendrisse lisandus uus sündmus

Gümnasist Ketlin Veia korraldas oktoobris Väike-Maarja värskel staadionil eksklusiivse odaviskeõhtu.

HEILI TAMMUS
VÄIKE-MAARJA
GÜMNAASIUM

Sündmus oli Ketlin Veia 11. klassi praktiline töö ja selle juhendajaks oli tema enda kergejõustikutreener Marje Eelmaa. Ketlini sõnul on tal pärast eduka sündmuse korraldamist vaja veel koostada töö kirjalik osa, mis valmib kindlasti jaanuariks.

Ketlin ise on tänaseks tegeleenud kergejõustikuga kolm aastat ning selle hulgas teinud eelkõige viimasel aastal ka odaviset.

„Valisin sellise ürituse, kuna tahtsin teha midagi erinevat ja vahelduslikku võrreldes tavalise odaviskega. Tahtsin ka näha, kui palju suudetakse visata kohapealt,“ rääkis spordisündmuse korraldaja.

Odaviskeõhtu korraldaja, 11. klassi õpilane Ketlin Veia

20. oktoobril toimus odaviskeõhtu Väike-Maarjas. Osales 23 võistlejat, kes trotsisid tuult ja külma.

Paremusjärjestus selgitati kohapealt viske ja hoojooksult viske parimate tulemuste liitmisel. Üldvõitjaks kuulutati Tanel Laanemägi, kes püstitas ka staadioni odaviske rekordi 52,13 meetrit meeste arvestuses. Samas arvestuses sai II koha Margo Nõukas ja III koha Andero Põllu. Naistest tuli üldvõitjaks Sigrid Tiikjärv, kelle nimele kuulub sellest õhtust staadioni rekord 34,62 meetrit naiste arvestuses. Naiste vanuserühmas sai II koha Elen Pent. Seenioride arvestuses saavutasid I koha Indrek Kesküla ja II koha Kalle Piirioja. PU20 oli parim Helari Vill ja TU20 Kaisa Vahula. PU18 saavutas I koha Aleksander Ojasaar, II koha Tristan Konso ja III koha Henri Eenpuu. TU18 saavutas I koha Ketlin Veia ja II koha Laura Eenpuu. PU16 saavutas I koha Arpo Vahula ja II koha Georg Klaas. TU16 saavutas I koha Jane Sumre, II koha Marit Vöh-

Odaviskeõhtu patroon ja Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla kodusel Väike-Maarja staadionil. FOTO: erakogu

ma ja III koha KarlotteLOOD.

Võistlusel osalesid veel Steven Michael Rand, Janari Talbach, Marten Vaher ja Han-na Alas. Suur tänu kõikidele võistlejatele!

Aitäh neile, kes toetasid odaviskeõhtut Väike-Maarjas: Maarjalill, Väike-Maarja ap-teeke, Väike-Maarja gümnaasium, Margo Nõukas, ViKe, Jaak Vettik, Anneli Kütt, Sigrid Tiikjärv, Ethel Liis Randveer, Jane Kool, Merike Tammus, Raul Veia, Silver Aasumets ja patroon Indrek Kesküla.

Osalejate tagasiside oli positiivne. Sellest tulenevalt on plaan muuta odaviskeõhtu Väike-Maarjas traditsiooniliseks spordisündmuseks, mis leiab aset 2024. aasta augustis või septembris.

Odaviskeõhtu patroon ja Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla

Olin rõõmsalt üllatunud, kui sain Väike-Maarja gümnaasiumi juhilt Marje Eelmaalt informatsiooni planeeritavast odaviskeõhtust. Odavise kodusel Väike-Maarja staadionil tulede valgelt, selleks ei ole vaja mind pikalt veenda, kuna odavise oli minu eriala Tallinna spordiin-

ternaatkoolis (TSIKis). Austav ettepanek olla sellel üritusel nõ patrooniks sai ka vastu võetud. Minu rolliks oli aidata nii juhendi ülevaatamisel, info jagamisel kui ka parimate autastustamisel. Rõõm oli, et veidi kärede ilmaga odaviskeõhtule tuli nii palju osalejaid. Kui juba käesoleva aasta Eesti MV pronks Tanel Laanemägi ja tema treener Margo Nõukas ning Jaak Vettiku hoolealused kohale tulid, siis loen õhtut igati kordaläinuks.

Minu enda odakaared jäävad igal aastal väiksemaks, kuid loodan 2024. aastal osaleda uuesti seenioride MMil ja kindlasti ka Väike-Maarja odaviskeõhtul 2024.

Aitäh meie gümnaasiumi õpilasele Ketlin Veiale, et ta selle idee algatas ning ise ka odaviset naudib.

VMG 84. lennu (2007. a) vilistlane Margo Nõukas

Osalesin odaviskeõhtul koos oma juhendatava Tanel Laanemägi. Oleme mõlemad Väike-Maarja gümnaasiumi vilistlased ja osalesime kooli kutsel rõõmuga.

Marje Eelmaa oli minu esimene kergejõustikutreener

ning tema mind esimestele kergejõustiku võistlustele viis. Seega kui Marje mulle nüüd helistas ja projekti tutvustas, nõustusin koheselt kaasa lööma ja toetama oma meelisala heidetest ehk odaviske, populariseerimist võistlusel osalemise ja korraldamisse panustamisega.

Otsustasin ka ise põnevas formaadis (kolm viset paigalt, kolm viset hooga) osa võtta, et kauaoodatud staadionit proovida, külmal ajal liigutades sooja saada ning see andis ka treenerina võimaluse olla juhendatavale lähemal.

Üritus tekitas palju positiivseid emotsioone vaatamata karastavatele miinuskraadidele.

Kohtumisrõõm endiste treenerite ja võistlusrõõm kooliaja spordikamraadidega vanas tuttavas kohas, aga uhiuuel staadionil, tekitas võistlusõhtusse mõnusa nostalgia ja põnevuse kombinatsiooni.

Ürituse korraldus oli väga heal tasemel. Võistlejatele oli kõik vajalik tagatud, isegi kuum jook. Kohtunike töö oli hästi korraldatud ning tervikuna oli programm kvaliteetne ja meeleolukas kindlasti ka pealtvaatajatele.

Kindlasti on tänapäeval võimalused Väike-Maarjas kergejõustikku populariseerida oluliselt paremad, kuid konkureerivaid spordi- ja huvialasid on jätkuvalt palju. Staadion asub keskses, seega on kergejõustiku harrastamine ja korraldatavad võistlused rohkem kogukonnas nähtavad ning see kindlasti mõjutab nii noori kui vanemaid kergejõustikust mõtlema ja loodetavasti tekitab ka huvi staadionile lähemale astuda ning ise rohkem harrastada.

Odaviske ala Eestis ootab tulevasi tegijaid. Hetkel nooremaid harrastajaid on, kuid täiskasvanute tasemel, pärast Magnus Kirdi taandumist, on tulemuste tase ja ka konkurents madal. Sarnane trend on hetkel kõigis Eesti kergejõustiku heitealades.

Reinpauli jooksu põhidistantside startis 136 osalejat. FOTO: Kristel Kitsing

Reinpauli jooks pani vastupidavuse proovile

Novembri esimesel pühapäeval toimus Ebaveres Reinpauli 21. maastikujoogs, kus teravaid elamu-si said võistlejad 2,5 km, 5 km ja 10 km pikkusel rajal.

KRISTEL KITSING
TOIMETAJA

Kümnekilomeetrisele põhidistantsilt saabus esimesena finišisse Rakvere kergejõustikuklubi ViKe sportlane Taavi Kilki (38.21). Pea pool minutit hiljem ületas lõpujoone murdmaasuusataja Ralf Kivil (38.50). Pjedaastali kolmandale astmele jõudis Allan Männi (39.25).

Esikuuikuse mahtusid veel Maito Hermsalu (42.15), Meelis Veilberg (43.03) ja Madis Rouhijainen (43.33).

Kiireimaks õrnema soo esindajaks pikemal distantsil osutus hiljuti Itaalias Pescara linnas kergejõustikuveteranide Euroopa meistrivõistlustel N50 klassi 10 000 meetri jooksus uue Eesti rekordi jooksnud ja kuldmedali saanud Liliana Torn (45.42).

Hõbedase autasu pälvis 2016. aastal Eesti maratonimeistriks kroonitud Moonika Pilli (48.12). Kolmanda naisena ületas finišijoone Karmen Alnek (50.01).

Poole lühemal võistlusmaal mõõtis kilomeetreid kõige kiiremini Eesti noor suusataja Stefan Kivil (19.24). Talle järgnesid Kert Karm (21.25) ja Toomas Kiis (22.01).

Väledaim naine võistlusrajal oli Heleri Kivil (25.32). Teiseks tuli Marian Pilli (26.06) ning kolmandaks Siret Kaasik (27.42).

2,5kilomeetrisele distantsil võidutses Maikel Magnus Välja (13.29). Kiireim piiga oli Marit Vöhma (14.53).

Kokku osales koos eelkooliealistega üle 150 osavõtja. Mõõtu võtsid lisaks Lääne-Virumaa inimestele ja kohalikele väikemaarjalastele ka Tartu, Jõgeva ja Tallinna inimesed – kokku tuli spordisõpru üle Eesti.

Jooksu on korraldatud juba 21 aastat

„Jooks toimus 21. korda ja raja pikkused on jäänud samaks – need sõltuvad ilmastikust,“ rääkis jooksu korraldaja Ants Einsalu. Kahekordseks sisesõudmise maailmameistriks kroonitud ja igapäevaselt meie keskel askeldav spordilegend ütles, et sel korral võistlusel ilma-ga vedas. „Kui veel paar eelmist päeva taevast tilkus, siis võistluspäevaks oli ilm nagu tellitud: näitas päikest, sooja oli kaheksa kuni üheksa kraadi ning tuulevaikne.“ Teatud kontingent, kes oma vanuseklassis poodiumile tahtis saada, läks rajale lühikeses dressis. „Suur au ja kiitus Reinpaul OÜle, et selline asi taas teoks sai,“ kiitis Einsalu nimisponsorit, kes sügisilma trotsimiseks kostitas kõiki kohaletulnuid sooja supi, kuuma tee ja snäkkidega. Aastaid saab iga finišeerija võistluse meenu-tamiseks ka Reinpaul OÜ logoga meene ning pere pisemad nn muna-jooksu läbimise eest autasuks üllatusmuna.

Reinpaul OÜ juhatuse liige Reet Reimann meenutas, et 21 aastat tagasi alguse saanud jooks võeti omal ajal hästi omaks. Jooksu korraldamise tuumiku moodustasid Ants Einsalu, Rein Möldre ja Urmas Kullas, kes vedasid üritust pikki aastaid. „Oli soov korraldada üks tore (pere)üritus kohalikele kogukonnale ja võistlus kohalikele jooksusõpradele ning motiveerida noori rohkem liikuma ja omavahel mõõtu võtma.“

Kui varasemalt toimus jooks oktoobri lõpupoole, siis nüüd on saanud traditsiooniks novembri esimene pühapäev. Ajavali-ku tingis asjaolu, et oktoobriga said läbi vabariiklikud jooksusarjad ning nii saavad jooksuhuvilised hooajale ilusa punkti panna just Ebaveres.

Seeniorid esinesid edukalt Balti meistrivõistlustel

21. oktoobril toimusid Läti pealinnas Riias Eesti, Läti ja Leedu maavõistlus sulgpallis seenioridele.

65+ vanuseklassis kuulusid meeste üksikmängus kõik poodiumikohad eestlastele. Esimeseks tuli Jaan Valbet, teise koha sai Väino Stoltzen ja kolmandaks tuli Tõnu Tereping.

Vanuseklassis 70+ töid paarismängus hõbemedali koju Väino Stoltzen ja Tõnu Tereping (Tallinn).

Meeste vanuseklassis 60+ saavutasid paarismängus 4. koha Arne Völdula ja Tõnu Reinson.

Jalgrattahooaeg sai väärrika punkti

Kodusele jalgrattahooajale pandi punkt tänavu Rakke CX võistlusega.

ENNO EILO

Ühtlasi oli Rakkes peetud cyclocrossi võistlus ka Bikefanatics CX karikasarja viimane osavõistlus ning just siin selgusid kõik vanuseklasside parimad.

Rakke linnamäe staadionile ja Oru tänava mänguväljakule oli maha märgitud 2,5 kilomeetrine kiire, kuid atraktiivne ring, mis sai osalejatelt kiidusõnu. Kuue stardi peale tuli ligi kakssada osalejat, kes olid jaotatud neljateistkümnesse vanuseklassi. Mitmel aastal on Rakke sõit päris poriseks kujunenud, aga tänavu oli rada kuiv, kuid temperatuur rattasõiduks väga soosiv ei olnud. Ratturid pidid tegema korraliku soenduse ja otsima sooja vahepeal ka autodest. Vaatamata külmale ilmale, oli meeldiv näha ka pealtvaatajaid. Kuna startis ka kohalikke sõit-

Mairit Kaarjäär saavutas teise ja Maris Kaarjäär kolmanda koha. FOTO: Kristjan Kivistik

jaid, siis oli põhjust ka kaasa elada.

Viimases stardis, kus startisid seeniorid ja naised, saavutas Mairit Kaarjäär teise koha, ja jäi võitjast ainult kolme sekundi kaugusele. Kolmas koht tuli ka meile ning Maris Kaarjäär võitis

selle kindlalt oma valdusesse. Meeste eliitklassis sõit kujunes kaheksa ringi pikkuseks ja võidu võttis Markus Mäeuiho Matthias Möttöse ja Hendrik Kiviloo ees. Naiste klassi kiireim meie naiste ees oli viieringilises sõidus Annabrit Prants.

Eestis on jalgrattahooaeg nüüd läbi ja tasub vaadata üle rattad, et need hooldatult talvekorterisse panna. Vaikselt võib kiigata ka suusavarustuse poole, sest juba on olnud päevi, kui taevast keerutab valgeid ebe-meid ja lompidel peegeldub jää.

Koguduste teated

VÄIKE-MAARJA KOGUDUS

Tamme 4, Väike-Maarja

Jumalateenistused pühapäeviti kell 13
Jumalateenistused 03.12, 31.12
Missa 19.11, 29.11, 10.12, 17.12, 25.12
24.12 jõululaupäev algusega kell 19
Piiblitunnid igal neljapäeval kell 15.
Leeritunnid toimuvad pärast missat algusega kell 14.15
koguduse pastoraadis 19.11, 10.12 ja 17.12.
Leeripüha on 24.12 algusega kell 13.
Väike-Maarja leinamaja on avatud teenuse pakkumiseks.
Pastoraadis saab sündmuste korraldamiseks rentida saali koos köögi-
ga.
Hooldajaõpetaja praost Tauno Toompuu
Tel 529 0651, tauno.toompuu@eelk.ee
Juhatuses esimees Kaire Kislov
Tel 5342 4600, kairekis@mail.ee
Koduleht sites.google.com/site/eelkvaikemaarjakogudus

AVISPEA KOGUDUS

Avispea küla

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30
Tel 323 5450, 524 1982,
e-post avispea@ekklisia.ee
Koduleht http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus

SIMUNA KOGUDUS

Allika 3, Simuna

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021
E-post enn.salveste@eelk.ee

RAKKE KOGUDUS

Oru 6, Rakke

Jumalateenistused pühapäeviti kell 15
Tel 5623 1313,
e-post rakke.kogudus@gmail.com
Koduleht http://rakkekogudus.weebly.com/

JEHOOVA TUNNISTAJATE KOGUDUS

Rohuaia 30, Rakvere

Koosolekud pühapäeviti kell 11
Tel 5695 1316
Koduleht http://jw.org

Kalmistumeistrid

Väike-Maarjas – Heili Talpsepp, tel 516 1809
Simunas – Sirje Prual, tel 524 7944
Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid ...

IVAR LASS 02.11.1944–01.10.2023
ENN GRÜNTAL 07.02.1949–08.10.2023
KUNNAR LAISSAR 14.07.1959–17.10.2023
IVO PILLAK 15.11.1961–04.10.2023
VELLO ÕUNAPUU 30.11.1961–17.10.2023
KALLE ERLEMANN 26.03.1970–27.10.2023
INDREK TARKPEA 17.03.1972–04.10.2023
AILI LEEMETS 17.12.1925–12.10.2023
ILSE PÜSS 14.01.1936–18.10.2023
TAMARA STEPANOVA 07.09.1955–15.10.2023

02.11.1963
abiellusid Jõgeval

MARI TOMBAK ja
ANTS KIIGEMÄGI

Oma kallitele
soovime tervist,
jaksu, rõõmu!

Lapsed ja
lapselapsed
peredega

Õnnitleme noorimaid
vallakodanikke

ROMET MÄNDMETS 03.10.2023
RENATE LUIK 04.10.2023
ADELINE SINIJÄRV 12.10.2023
ELLIE EILO 20.10.2023
GIARA ENGELBRECHT 23.10.2023
LION ARU 24.10.2023
ENRICO ERMEL 27.10.2023
RAGNAR JOHANSON 27.10.2023

Palju õnne 67. sünnipäevaks
ÕIE LEHT

Soovib vend Tapalt

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

Õnnitleme eakaid
sünnipäevalapsi

91
ELLEN-LOREIDA HAREND 18.12

89
ILMAR LAANE 12.12
IDA HAIKONEN 16.12

88
ELVI NAZIMOVA 01.12
OTTO SIKMANN 03.12
87
MAIMU KÜLANURK 03.12

86
AIME KARU 01.12
HELGI SUVE 07.12
KAARLI NURKMA 19.12

85
PÄRTEL UUSPÖLD 07.12
HEINO OJASALU 19.12

VASSILI JEGOROV 19.12
VIIVE BEIL 19.12
SILVI VAHIMETS 20.12

80
HELLE KIKAJON 14.12
MART ROOSIPUU 21.12

75
HELDUR PAAS 02.12
MATI SASS 06.12
AIN JONUKS 08.12
VELLO TALVER 20.12
LONJA MEIDLA 22.12
KALJU STEINBERG 23.12
MARET PÖIME 28.12

70
ÜVI TARRE 04.12
OLEV LIBLIKMAN 16.12
RAIMO BEILMANN 23.12
ERICH SILLAMAA 24.12
AARE TEIDLA 28.12

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäeva-
õnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Keskkonnakompleksloa menetlusse võtmise teade

Keskkonnaamet teatab, et on menetlusse võtnud Bioforce Ebavere
OÜ keskkonnakompleksloa taotluse

Bioforce Ebavere OÜ (registrikood 12007697, aadress Lääne-Viru
maakond, Väike-Maarja vald, Ebavere küla, Tehase tn 8, 46209) esi-
tas 05.10.2023 keskkonnakompleksloa taotluse nr T-KL/1014060-4
ja 07.11.2023 lisaandmed kirjaga nr DM-124326-13. Ettevõtte taot-
leb tähtajatut keskkonnakompleksluba aastas kuni 140 000 tonnist
biolagunevatest jäätmetest biogaasi tootmiseks ja tema käitis asub
aadressil Tehase tn 8, Ebavere küla, Väike-Maarja vald, Lääne-Viru
maakond (katastritunnus 92601:001:0341).

Taotlusega ja muude asjasse puutuvate dokumentidega saab
tutvuda keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (https://kotkas.
envir.ee/) menetluse nr M-124326. Kuni keskkonnakompleksloa
andmise või andmisest keelduva otsuse tegemiseni on igaühel õi-
gus esitada Keskkonnaametile põhjendatud ettepanekuid ja vas-
tuväiteid. Ettepanekuid ja vastuväiteid võib esitada kirjalikult kuni
05.05.2024 e-posti aadressile info@keskkonnaamet.ee või pos-
tiaadressile Aleksandri 14, 51004 Tartu.

Üritused

19.11 kell 13 Tamsalu kultuurimajas maakondlik eakte pidupäev. Esinevad
Tamsalu kultuurimaja taidlejad, Uhtna mandoliini orkester, Rakvere Tantsu-
teater MTÜ, Viru-Nigula meesansambel. Einelaud, kosmeetikatoodete müük,
käsitöö näitusmüük. Osalustasu kolm eurot. Ühise transpordiga mineku soovist
anna teada Renele tel 5569 2792.

20.11 kell 15 Rakke raamatukogus raamatukohvik Põhjamaade kirjandusest.
21.11 kell 18 Triigi spordihoones koroona 2024 I voor.
23.11 kell 18 Väike-Maarja raamatukogus lauamänguõhtu Brain Games juhen-
dajatega. Omaosalus kümme eurot. Vajalik eelnev registreerimine telefonil 530
41150.

25.11 kell 15 korraldab MTÜ Kotli Maja Kaarli talus Väike-Maarjas musterlooma
kudumiskohtu Anu Kotli juhendamisel. Info tel 523 6582.

25.11 kell 20 Rakke kultuurikeskuses kantri stiilis salongipidu. Tantsitab Väliharf.
Õhtujuht kaubokuningas Taavi. Peopilet 10 eurot. Info ja laudade broneerimine
tel 5569 2792.

26.11 kell 11 tule ja meisterda endale esimeseks adventiks jõulupärg. Vajalik re-
gistreerimine 20. novembriks aadressile heili.tammus@gmail.com või tel 5340
5718 NB! Osavõttu sisaldab vajalikke materjale. Palume osalejatel võimalusel
kaasa võtta oksakäärid.

26.11 kell 18 Rakke kultuurikeskuses jõuluteemaline töötuba. Teeme ise kuuse-
puu. Koolitaja Tuuli Luiga. Osalustasu 25 eurot. Info ja registreerimine tuulilil-
led@gmail.com, tel 56151491.

27.11 kell 18 Georgi söögiõhtu Väike-Maarja mälumängusarja 3. mäng.
03.12 adventitulede süütamine kell 16 Rakke keskväljakul, kell 17 Simuna rahva-
maja ees, kell 18 Väike-Maarjas Liivi pargis.

05.12 kell 17 Väike-Maarja raamatukogus pärlitest kuuseehete meisterdamise
töötuba. Omaosalus materjalideks 2 eurot.

06.12 kell 17.30 Rakke kultuurikeskuses piparkoogi töötuba. Koolitaja tordiproff
Sigrid Mäeots. Osalustasu 10 eurot. Info ja registreerimine tel 5569 2792.

07.12 kell 16 Rakke raamatukogus sari „Kodukandi suukujud“.

07.12 kell 19 Väike-Maarja seltsimajas Komöödiateatri etendus „Doktor, appi!“.

09.12 kell 10–15 Rakke kultuurikeskuses jõululaat. Ootame kauplaid erineva
jõulukauba. Taidlejate kontsert. Avatud Rakke kooli kohvik ja müügilet. Info
ja registreerimine tel 5569 2792.

09.12 kell 16–18 Väike-Maarja keskväljakul Väike-Maarja vald XXXII ja õpilas-
te jõuluturg. Tunnustamine. Esineb VMG mudilaskoor ja laulusolistid. Talvine
ühitantsimine. Kell 18 ilutulestik. Jõuluvana telk ja külastada saab vallamaja
kellatorni.

10.12 kell 10–16 Simuna rahvamajas perepäev. Laat. Kell 12 A. Velli lasteteatri
etendus „Jõulukellad“. Kell 15 Birgit Sarraja ja Mihkel Mattiseni kontsert. Päeva
juhhib Taavi Taar.

12.12 kell 11 Väike-Maarja seltsimajas ootab jõuluvana kõiki Väike-Maarja, Kiiltsi
ja Vao piirkonna koduseid lapsi kingituse järele.

13.12 kell 13 Rakke kultuurikeskuses eakate jõululõuna. Külalised Leila Miller ja
Are Jaama. Registreerimine kuni 7. detsembrini tel 5569 2792.

13.12 kell 18.30 Rakke kultuurikeskuses Väike-Maarja muusikakooli jõulukont-
sert. Esinevad muusikakooli õpilased Väike-Maarjast, Rakkest ja Simunast. Info
tel 5609 1117.

14.12 kell 13 Väike-Maarja seltsimajas eakate jõulupidu. Külalised Leila Miller ja
Are Jaama. Registreerimine kuni 7. detsembrini tel 5302 4437.

14.12 kell 16 Rakke kultuurikeskuses ootab jõuluvana Rakke piirkonna koduseid
lapsi kingituse järele. Info tel 5569 2792.

14.12 kell 17 Simuna rahvamajas jõuluootuse kontsert. Esinevad rahvamaja laste
lauluansamblid ja solistid ning muusikakooli õpilased.

16.12 kell 19 Väike-Maarja seltsimajas seltsimaja 111. sünnipäevapidu. Õhtujuht
Arlet Palmiste. Tantsuks mängib Ma&W ehk Mare ja Vallo Taar. Pidulaua laudade-
ga, vajalik laua broneerimine. Võta kaasa oma söök-jook.

18.12 kell 11 Simuna rahvamajas ootab jõuluvana kõiki Simuna piirkonna kodu-
seid lapsi kingituse järele.

18.12 kell 15 Rakke raamatukogus luulekohvik.

18.12 kell 16 Väike-Maarja lasketiirus Väike-Maarja valla meistrivõistlused lask-
mises 1. etapp.

20.12 kell 10 laste jõuluetendus „Võlujook ja Superrott“. Esitab Väike-Maarja
seltsimaja näitering. Etendus on seikluslik ja lõbus. Kõik lapsed on teatrisse oo-
datud! Etendus on kõigile tasuta.

25.12 kell 11 Rakkes Staadioni 2 jõulumatk „Pekid särisesa“.

25.12 kell 15 Väike-Maarja kirikus esimese jõulupüha kontsert. Väike-Maarja pa-
sunakoor ja Väike-Maarja muusikakooli puhkpilliosakonna õpilased. Solistid Liis
Nitsar (laul), Aleksis Aksel (trompet) ja Jürgen Holmberg (saksofon).

29.12 kell 20 Rakke kultuurikeskuses aastalõupidu. Õhtujuht Margus Grosnõi.
Tantsuks ans Veelkord, tantsutrupp Panter, Fotoboks. Osalustasu novembris 20
eurot, detsembris 25 eurot. Laudade broneerimine tel 5569 2792.

Näitused

Väike-Maarja muuseumis näitus „Väike-Maarja hariduselu läbi ajakirjandus-
prisma“. Näitus Väike-Maarja keskkooli ja gümnaasiumi kajastustest ajakirjan-
duses. Näitus on pühendatud Väike-Maarja 150 järjepidevale haridusaastale.
Näitust saab vaadata 2023. aasta lõpuni.

Vao tornlinnuses püsinäitus Vao mõisa ja tornlinnuse ajaloo ning tänapäevast.
Sissepääs linnusesse ja näitusele etteregistreerimisel muuseum@v-maarja.ee
või tel 326 1625.

Väike-Maarja seltsimajas novembri lõpuni Kristen Suokassi maalinäitus, 1.
detsembrist jaanuari lõpuni Liina Maadla joonistuste näitus.

Väike-Maarja vallamaja teisel korrusel detsembril lõpuni vaibakunstnik Tiia
Saarti fotode näitus vaipadest.

Väike-Maarja raamatukogus Liis Saarepere fotonäitus „Looduse embuses...
sina & mina“.

Rakke raamatukogus Sirje Õisi vaipade näitus-müük.

Rakke kultuurikeskuses detsembril lõpuni Jule Käen-Tormi maalinäitus.

Simuna rahvamajas detsembril lõpuni Terje Hietamme maalinäitus.

Näitusi saab külastada majade lahtiolekuaegadel!

Kui soovid sisestada oma ürituse kultuurikava.ee, saada info aad-
ressile maire.haava@v-maarja.ee. Edastatav info peaks sisaldama
sündmuse nimetust, toimumise kuupäeva, kellaaega ja asukohta,
esinejaid ning fotot või visuaali. Lisada võib ka rohkem sisukirjeldust.

Meenutades Ivar Lassi

02.11.1944–01.10.2023

Meie seast on lahkunud mälumängur ja hinnatud pillimees, kes mu-
sitseerimisega on tegelenud pool
sajandit.

Esimese pill, millel Ivar mängi-
maõppisoliiviul. Taolisiisüheteist-
kümne aasta vanune. Seitsmen-
das klassis hakkas mees klarnetit
mängima. Et klarnet ja saksofon
on suhteliselt sarnased pillid, sai ta
selgeks saksofonimängugi.

Pärast sõjaväeteenistust sai
temast 1969. aastal tervelt kol-
meteistkümneks aastaks kutse-
line pillimees Tapa restoranis. Ta
mängis saksofoni, laulis ning kui
vaja, oli ka klaverimängija. Klarne-

tit mängis ta mõned aastad ka Väi-
ke-Maarja pasunakooris.

Oma loomult oli Ivar südamluk
ja aus.

Ivar suur kirk oli mälumäng.
Talle meeldis lahendada ristsõ-
nu ja sudokusid. Neid lahendas
ta iga päev ja kasvõi samal ajal
spordisaateid vaadates. Ta jälgis
jalgpalli, korvpalli ja jäähokit ning
erinevaid muid spordialasid, ka
laske- ja mürdamängu.

Noorena tegi Ivar ka ise sporti,
nimelt keskmajooksu. Kõrgemas
eas lõi ta kaasa vabariiklikul „Käime
koos“ liikumissarjas ja nautis kepi-

kõndi Ebavere radadel.

Raamatuid armastas Ivar luge-
da juba lapsest peale. Ka teaduslik-
ke raamatud luges ta juba lapsena.
Kooliõpetajad ütlesid talle ikka, et
ta omandab teadmisi mängleva
kergusega. Juba noorena oli ta hea
peaga.

Ivar osales valla mälumängu
meistrivõistlustel, ta oli tunnus-
tatud mälumängur maakonna ja
üle-eestilisel tasandil. Osa on ta
võtnud ka telemängust „Kuldvil-
lak“ ja teistest mälumängusaade-
test mitmetes kanalites.

Ka male ja kabe on olnud tema
suur kirk. Ta on aidanud läbi
viia valla meistrivõistlusi ma-
les ja kabetes ning komplekteeri-
da võistkondi valdadevahelisel
võistlustel.

3. detsembril süütame advendituled jõulupuul

kell 16 Rakke keskväljakul
kell 17 Simuna rahvamaja ees
kell 18 Väike-Maarjas Liivi
pargis

*Rui soovid advendituld
koju viia,
võta kaasa oma küünal.*

Väike-Maarja valla eakate jõulupeod

13. detsembril kell 13
Rakke kultuurikeskuses eakate jõululõuna.
Esinevad Are Jaama ja Leila Miller.
Broneeri laud hiljemalt 7. detsembriks
tel 5569 2792

14. detsembril kell 13
Väike-Maarja seltsimajas eakate jõulupidu.
Esinevad Leila Miller ja Meelis Punder.
Broneeri laud hiljemalt 7. detsembriks
seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437

Simuna rahvamajas
14. detsembril kell 17.00

Jõuluootuse kontsert

Esinevad:
rahvamaja laululapsed ja
muusikakooli õpilased

Tasuta

Jõuluvana ootab koduseid lapsi enda juurde

12. detsembril kell 11
Väike-Maarja, Kilti ja Vao piirkonna
koduste laste jõulupidu
Väike-Maarja seltsimajas

14. detsembril kell 16
Rakke koduste laste jõulupidu
Rakke kultuurikeskuses

18. detsembril kell 11
Simuna koduste laste jõulupidu
Simuna rahvamajas

Kel jõuluvana juurde võimalust tulla ei
ole, saad paki kätte helistades 5919 9725
Tiia Kaselo. Rakkest saad paki kätte
helistades 5569 2792 Rene Põllumaa.

VÄIKE-MAARJA MUUSIKAKOOLI JÕULUKONTSERT

KOLMAPÄEVAL,
13. DETSEMBRIL
KELL 18.30

Rakke kultuurikeskuses

Esinevad muusikakooli
õpilased Väike-Maarjast,
Rakkest ja Simunast

Väike-Maarja seltsimaja 111

16. detsembril kell 19
Väike-Maarja seltsimajas

õhtujuht
Arlet Palmiste

tantsuks mängib
Ma&W

Pilet 15 €

Info ja laudade broneerimine
seltsimaja@v-maarja.ee, tel 5302 4437

Simuna rahvamaja ja
MTÜ Võivere Tuulik
korraldavad

Simuna perepäev

10. detsembril kell 10
Simuna rahvamajas

kell 10 laad
kell 11 perepäeva avamine
kell 12 Anne Velli lasteteatri etendus
"Jõulukellad"
kell 13 isetegevuslaste kontsert
kell 15 Birgit Sarrapi ja Mihkel
Mattiseni akustiline kontsert
kell 13-15 jõulukaunistuste töötuba,
juhendab Mary Tammet

Päevajuht Taavi Taar
Kohvikut peab Simuna Naisteklubi

Tasuta

Rakke kultuurikeskuses
29. detsembril kell 20

AASTALÕPUPIDU

Õhtujuht MARGUS GROZNÕI

Tantsuks mängib
ansambel
VEELKORD

Silmailu pakub
PANTER

Pilet novembris 20 eurot,
detsembris 25 eurot

Laudade broneerimine telefonil 5569 2792

FOTOBOKS
STUDIO

Jõululaad

Rakke kultuurikeskuses
9. detsembril kell 10-15

kell 11.30 kultuurikandjate kontsert
esinevad kultuurikeskuse kollektiivid
Peale kontserti esineb KARL MADIS

Ootame laadakauplejaid
erineva jõulukaubaga.

Avatud Rakke kooli
õpilaste kohvik ja
müügilett.

Info ja registreerimine telefonil 5569 2792,
või e-postil kultuurikeskus@rakke.ee

Hea maaomanik, rendi põld mahepõllupidajatele!

Äntu Mõis OÜ soovib rentida Väike-Maarja vallas põllumaad

Äntu Mõis OÜ on Lääne-Virumaal Äntu külas asuv mahepõllumajanduse ettevõtte, kus kanade ja munatootmisega on tegeletud üle kahekümne aasta. Juba 2008. aastast on suund mahepõllumajandus ja maheteraviljakasvatuse ning alates 2012. aastast mahelinnukasvatuse.

Kontakt:
Lauri Bobrovski, tel +372 523 0732, lauri@antumois.ee

HaluProff OÜ

KÜTTEPUUD RAIGUST.
Igas mõõdus
kvaliteetsed küttepuud.
Kohaletoomisega, koormad laotud.
Tel 5559 0853

VÄIKE-MAARJA PUIT müüb

soodne pellet
6 mm premium
300 €/alus 990 kg
Puitbrikett
alates 300 €/alus
Ehituslik saematerjal
Transpordi võimalus
Tel. 520 6369,
515 0268
Väike-Maarja, Jaama 7a

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väljaandja Väike-Maarja
vallavalitsus, tel 329 5750

Toimetaja Kristel Kitsing,
tel 329 5759, 5349 962

Tiraaž 2700

Küljendus MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk Printall AS

Kanne Omniva

Materjale saab saata iga kuu
30. kuupäevaks
kristel.kitsing@v-maarja.ee

Ilmub tasuta kord kuus
(v.a juuli).

Korstnapühkija
Tel 5560 4046

Tervendav mer.
massaaž.
Hea kingitus
endale või sõbrale.

Info: Eipri külas,
tel 5323 9228 Anti
lotusmassaaz.ee/hinnakiri

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

VEOTEENUSED

KALLURVEOD, TREILERVEOD, KRAANATÖÖD

PUISTEAINETE MÜÜK

KILLUSTIK, LIIV, KRUUS

EHITUSTEHNICA RENT

+372 5243689 www.cleanup.ee Tehno 8
+372 55532273 info@cleanup.ee Väike-Maarja

Rotaksi laomüük

Lemmikloomatoidud

Pikk 30, Väike-Maarja, 46202 Lääne-Viru maakond

KATUSETÖÖD

VANA KATUSE LAMMUTUS JA
UTILISEERIMINE

PLEKK-KATUSED
KIVIKATUSED
ETERNITKATUSED
PLEKITÖÖD
KATUSEKATTE VAHETUS

SISETÖÖD

PÕÕNINGALUSE KORRUSE
VÄLJAEHITUS
KERGVAHESEINAD
LAED
MAALRITÖÖD

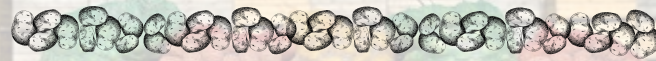

ORAKO
ÜLDEHITUS / TOOTMISTÖÖ

Lisainfo:
www.orako.ee
info@orako.ee
+372 52 53 476

**KORTERIÜHISTUD
FASSAADID
TERRASSID**

KARTUL SIMUNAST

TELLI KARTUL KOJU

WWW.KARTULIPEALINN.EE

51942122

KARTUL SIMUNAST

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm
- Kändude freesimine

Gustav Aasumets
(kutsetunnistus 141998),
tel 5919 2441

Reigo Alas
(kutsetunnistus 141999),
tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

WÄLIHARF
TANTSUKS
ans Väliharf

RAKKE KULTUURIKESKUS
25.11.2023

Üksed 19:00
Bänd & õhtujuht 20:00-23:59
DJ 00:00-01:30

**STIILIPIDU
SALOON
METSİK LÄÄS**

SOODAB, JOODAB
Lambalauda
Kohvik

PILETID
EELMÜÜK 10€
KOHAPEAL 15€
TOETAJAPILET 50€

Piletimuuk ja laudade broneerimine
Rene, 5569 2792

**13. DETSEMBRIL KELL 10
VÄIKE-MAARJA SELTSIMAJAS**

**LASTE JÕULUETENDUS
VÄIKE-MAARJA SELTSIMAJA
NÄITERINGI ESITUSES**

Lavastaja Heli-Liivia Komp
Tekst ja näidend:
Arlet Palmiste ja Margus Oopkaup

**“VÕLUKOOK
JA
SUPERROTT”**

Osades:
Riina Kink, Lilian Rikken,
Eha Valdna, Raul Oja,
Timo Kalter, Peeter Keivabu
ja Jaanus Kangur

TASUTA

Info seltsimaja@v-maarja.ee,
tel 5302 4437

Doktor, appi!

Henrik Normann
Vladas Radvilavičius
Lisabet Loigu
Kaili Närep

KOMÖÖDIATEATER

**7. detsembril kell 19
Väike-Maarja seltsimajas**
Piletid müügil Piletilevis, Piletimaailmas
ja kohapeal.
Pilet 22 €, sooduspilet 20 €
Avatud kohvik

**Jõulupärgade
meisterdamise
töötuba**

**26.11.2023
kell 11
Väike-Maarja
museumis**

TASU 15 €

Vajalik registreerumine
20. novembriks aadressil
heili.tammus@gmail.com või
tel 5340 5718